

Oszczędzanie długoterminowe - opinie, postawy i oczekiwania polskiego społeczeństwa

listopad 2014

**TNS Polska dla
Związku Banków Polskich**

dr Marcin Idzik
Associate Director
TNS Polska

Przedstawiamy Państwu najnowszą edycję raportu „Oszczędzanie długoterminowe – opinie, postawy i oczekiwania polskiego społeczeństwa”. W badaniach obejmujących reprezentatywną próbę N=1000 mieszkańców Polski w wieku 15 lat i więcej podjęliśmy problematykę zachowań oszczędnościowych gospodarstw domowych w Polsce. Poszukiwaliśmy odpowiedzi na pytanie, jakie czynniki kształtują stopę i poziom oszczędności gospodarstw domowych w Polsce oraz czy czynniki te w Polsce są w pełni wykorzystane?

Przytoczone w opracowaniu wnioski wskazują, na potrzebę podejmowania działań wzmacniających prooszczędnościowe zachowania gospodarstw domowych w Polsce. Ma to tym większe znaczenie, iż ujawniony w wynikach niniejszego opracowania obraz polskiego społeczeństwa wskazuje na możliwe obniżenie w przyszłości skłonności gospodarstw domowych do oszczędzania. Stan taki, bezsprzecznie może zagrozić rozwojowi kraju, a przynajmniej wydatnie zmniejszyć tempo wzrostu gospodarczego. Kształtowanie w społeczeństwie umiejętności odroczenia konsumpcji jest istotne ponieważ wysoki poziom oszczędności w skali kraju gwarantuje prawidłowy rozwój rynku finansowego. Umożliwia on finansowanie inwestycji, co jest niezwykle ważne dla rozwoju gospodarczego i poprawy jakości życia ludności. Ważne jest zatem podjęte przez Związek Banków Polskich badanie społecznych uwarunkowań oszczędzania gospodarstw domowych, a także systematyczne analizowanie zachowań finansowych gospodarstw domowych w obszarze zarządzania oszczędnościami w przyszłości.

Skłonność do oszczędzania nie jest dominującą cechą polskiej populacji. Większość badanych w ogóle nie podejmuje się systematycznego gromadzenia środków. Powszechne jest jednak przekonanie, że warto oszczędzać, ale za deklaracjami nie idą faktyczne zachowania. W Polsce obserwujemy niski odsetek gospodarstw domowych posiadających oszczędności, a ponadto, w grupie gospodarstw oszczędzających, poziom zgromadzonych oszczędności jest niewielki. Tendencja do bieżącej konsumpcji, zaciągania pożyczek dominuje nad perspektywicznym myśleniem, którego przejawem jest planowane oszczędzanie. Realna skłonność gospodarstw domowych do oszczędzania jest niska; dominują gospodarstwa, w których oszczędzanie jeśli już występuje najczęściej przebiera formę akumulacji nadwyżek pozostających z bieżącej konsumpcji. Rzadko oszczędzanie przyjmuje formę celowego systematycznego i planowanego działania. Wynika to z jednej strony z braku tradycji do oszczędzania, jest rezultatem niskich dochodów większości gospodarstw domowych, często niezaspokojonych potrzeb konsumpcyjnych, ale także często niedocenianego znaczenia czynników subiektywnych i świadomości każdego z konsumentów.

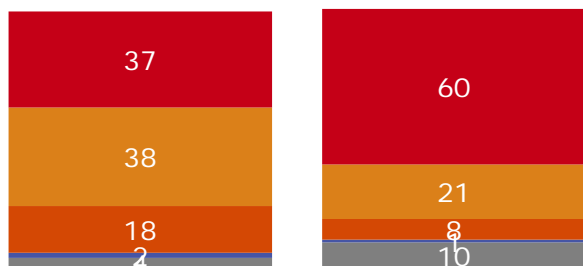
Polacy oszczędzanie łączą z licznymi trudnościami i przeciwnościami, brakiem umiejętności planowania, samokontroli oraz koncentracji na celach. Większość konsumentów nie jest gotowa na oszczędzanie - rezygnację z konsumpcji bieżącej na rzecz konsumpcji przyszłej, nawet jeśli warunek konieczny w postaci określonego poziomu dochodów jest spełniony. Często brakuje motywacji stymulującej zachowania oszczędnościowe, ale także zwykłej operacyjnej wiedzy w jaki sposób, gdzie i na jakich zasadach można podejmować oszczędzanie długoterminowe. Przed podjęciem decyzji o oszczędzaniu powstrzymuje także brak wiedzy i zrozumienia mechanizmów oszczędzania długoterminowego. W badanych szczególnie silnie ujawnił się czynnik celu oszczędzania – jego brak najsilniej demotywuje tych konsumentów których „stać” na oszczędzanie. Jasno postawione cele sprzyjają oszczędzaniu, ich brak lub widzenie celów jako nierealnych do osiągnięcia i zbyt odległych przekreśla sens oszczędzania.

„Co musiałoby się zmienić, aby zaczęła/zaczął Pan(i) oszczędzać długoterminowo” - w pierwszej kolejności wzrost dochodów, konieczność ograniczenia wydatków, posiadanie konkretnego celu oszczędzania ale także wzrost umiejętności i kompetencji w zakresie poruszania się ofercie produktów oszczędnościowych. W tym ostatnim przypadku powszechne jest przekonanie o braku atrakcyjnych rozwiązań zachęcających do oszczędzania długoterminowego. Oszczędzanie długoterminowe traktowane jest jako nieopłacalne. Należy jednak podkreślić, iż pomimo licznych barier w sytuacji gdyby zaistniała konieczność systematycznego odkładania pewnej kwoty pieniędzy przy pewnych wyrzeczeniach i dyscyplinie ponad trzy czwarte gospodarstw domowych byłaby w stanie systematycznie oszczędzać z miesięcznych dochodów.

W teorii ekonomii o oszczędnościach mówimy, iż stanowią one różnicę pomiędzy dochodem, a wydatkami na konsumpcję, czy też tak jak określa to definicja GUS: oszczędności to część dochodów do dyspozycji nie przeznaczona na konsumpcję. Definicja taka mówi jedynie o pozostających środkach, a nie o formie aktywności ludzkiej, jaka wiąże się z procesem oszczędzania.

W potocznym rozumieniu oszczędzanie jest interpretowane jako nieprzeznaczanie dochodu na natychmiastową konsumpcję i przechowywanie środków na rachunku bankowym lub w domu.

Oszczędności często są jedynie pozostałością po procesie konsumpcji, tym co zostaje po zrealizowaniu bieżących potrzeb a nie świadomym i celowym działaniem.

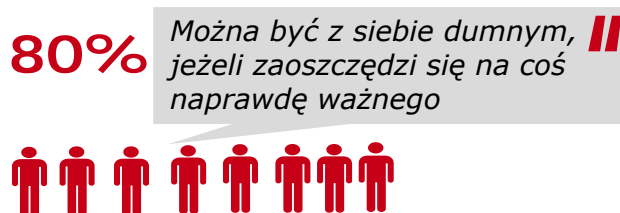

- Wszystko przeznaczam na bieżące potrzeby, niczego nie odkładam, nie inwestuję
- Z reguły przeznaczam wszystko na bieżące potrzeby, ale od czasu do czasu udaje mi się coś zaoszczędzić
- Oprócz bieżących wydatków staram się odkładać pewne sumy w miarę regularnie
- Poza bieżącymi wydatkami w każdym miesiącu odkładam pewną sumę pieniędzy
- nie wiem, odmowa

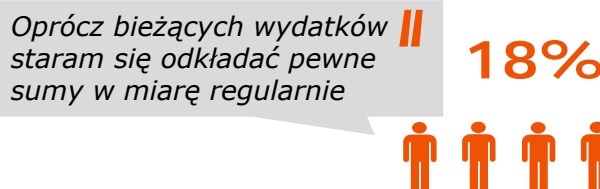
ABY ŻYŁO SIĘ LEPIEJ – OSZCZĘDZANIE JEST KONIECZNE

Gdy pytano konsumentów o oszczędzanie większość prezentują pozytywną postawę. Oszczędzenie rozumiane jest jako coś dobrego, powód do dumy nawet przez osoby, które nie oszczędzają na co dzień.

Wprawdzie większość Polaków uważa, że warto oszczędzać, ale za tymi deklaracjami rzadko idą faktyczne zachowania

Dysproporcja pomiędzy deklaracjami wskazującymi na potrzebę oszczędzania, a podejmowaniem faktycznych, celowych działań których celem jest oszczędzanie ujawnia skalę trudności związanych z kreowaniem oszczędności wewnętrznych w kraju.

Oszczędzanie długoterminowe - opinie, postawy i oczekiwania polskiego społeczeństwa

Oszczędzanie, na ogół polega na rezygnacji z konsumpcji bieżącej na rzecz konsumpcji przyszłej – większość konsumentów nie jest jednak na to gotowa

Oddziaływanie na poziom i dynamikę oszczędności finansowych gospodarstw domowych stanowi trudne zadanie. Dzieje się tak dlatego, że poziom ten nie jest jedynie funkcją dochodu będącego w dyspozycji gospodarstw domowych, ale zależy również od czynników, fiskalnych, społeczno-ekonomicznych, demograficznych, psychologicznych i kulturowych.

 59% Należy oszczędzać, ale tylko wtedy, gdy nie wiąże się to z wyrzeczeniami

 12% Oszczędzanie zupełnie nie ma sensu

 30% Zawsze należy odkładać pewną część dochodów niezależnie od tego, czy zarabia się mało czy dużo

Zarówno oszczędzanie jak i zadłużanie się ma na celu realizację konsumpcji, przy czym konsumpcji w różnym czasie. W powszechnej opinii społecznej łatwiej jest zaciągnąć kredyt niż oszczędzić na określoną konsumpcję.

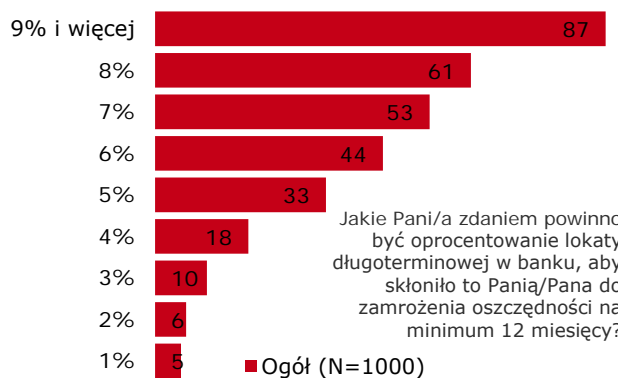
Łatwiej jest oszczędzić **Łatwiej jest zaciągnąć kredyt**

Oszczędzanie z definicji wiąże się z odroczeniem konsumpcji w czasie i wyrzeczeniami. Konsumenty wyraźnie dostrzegają jednak swoją słabość w tym zakresie. W społeczeństwie ukonstytuowało się przekonanie, iż łatwiej jest zrealizować swoje cele konsumpcyjne korzystając z kredytu. Konsumenty przyznają także, że nie mają wystarczająco silnej motywacji i woli aby systematycznie oszczędzać. Równocześnie nie dostrzegają większych niedogodności związanych z koniecznością regulowania rat kredytu.

Wśród czynników ekonomicznych poza wysokością dochodów parametrem, od którego zależy możliwość rezygnacji z konsumpcji bieżącej na rzecz przyszłej jest stopa procentowa. W tym wypadku chodzi raczej o poziom długoterminowych realnych stóp procentowych chroniących kapitał przed utratą wartości realnej, niż o wysokość stóp dających możliwość osiągnięcia wysokich spektakularnych zysków.

Dla połowy badanych motywatorem skłaniającym do ulokowanie środków finansowych na okres minimum 12 miesięcy jest oprocentowanie lokaty na co najmniej 7%

Innym z makroekonomicznych czynników wpływającym na decyzje w zakresie gromadzenia oszczędności jest polityka podatkowa państwa. Zasadniczo wysoki poziom podatków nie sprzyja oszczędnościom. Badani poszukując różnych możliwości oszczędzania długookresowego już na drugim miejscu wśród kilkunastu czynników branych pod uwagę wymieniają brak podatku od zysków kapitałowych.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania makroekonomiczne ostatnich sześciu lat, niekorzystną sytuację gospodarczą zaprezentowane w opracowaniu wyniki pozwalają ocenić społeczeństwo polskie jako dalekie od oszczędzającego, a w szczególności oszczędzającego w długiej perspektywie.

Oszczędzanie długoterminowe - opinie, postawy i oczekiwania polskiego społeczeństwa

W gospodarstwach domowych istnieją ścisłe relacje pomiędzy dochodem, konsumpcją i oszczędnościami. Dochód jest głównym czynnikiem wpływającym zarówno na poziom wydatków konsumpcyjnych, jak i na poziom oszczędności. Jednak istnieje minimalny poziom konsumpcji, niezależny od poziomu dochodu, który jest niezbędny do egzystencji gospodarstwa domowego. Dochód nie wpływa na ten rodzaj konsumpcji, wpływa natomiast na tzw. konsumpcję dodatkową, z której można zrezygnować na rzecz oszczędzania.

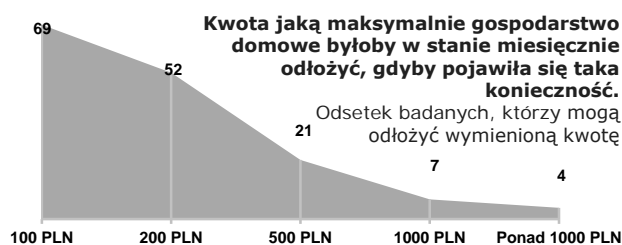
Warunek konieczny *- wystarczająca wysokość dochodu, jako* *podstawowy warunek do oszczędzania*

Badane gospodarstwa domowe najczęściej tłumaczą, że nie oszczędzają, gdyż osiągnane dochody i poziom wydatków o niskiej elastyczności popytu nie pozwala na oszczędzanie nawet niskich kwot. W potocznej opinii Polacy nie oszczędzają, gdyż nie mają z czego oszczędzać. W ocenie badanych ich dochody ...

... dają możliwość ... nie dają możliwości
odkładania co miesiąc odkładania co miesiąc

Jedna piąta społeczeństwa deklaruje przynajmniej od czasu do czasu oszczędzanie pewnych kwot. Jednak w przypadku wprowadzenia dyscypliny finansowej już trzy czwarte byłoby w stanie oszczędzić 100 zł miesięcznie, połowa 200 zł, jedna piąta – 500 zł, a jedno na dziesięć gospodarstw domowych byłoby w stanie odłożyć kwotę 1000 zł lub więcej.

Warunek wystarczający

- psychologiczna motywacja, wola i motyw, bodźce stymulujące zachowania oszczędnościowe

Ze względu na postawiony w momencie podjęcia decyzji o oszczędzaniu cel środki gromadzone mogą mieć charakter celowy lub ogólny. W przypadku oszczędności celowych z góry wiadomo na co będą przeznaczone. W przypadku oszczędności ogólnych cel nie jest jasno postawiony, a środki będą przeznaczone na to co w danym momencie stanowi najbardziej palącą potrzebę, ale w momencie podjęcia decyzji o oszczędzaniu nie wiadomo jaki to będzie cel. W przypadku gospodarstw domowych w Polsce w głównej mierze mówimy o oszczędnościach celowych.

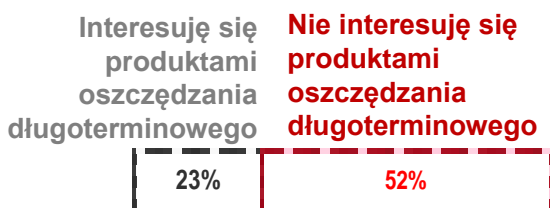
Jasno postawiony cel sprzyja oszczędzaniu

W przypadku oszczędzania celowego największe znaczenie mają czynniki pozaekonomiczne, decydujące o tym, że konsument w ogóle podejmuje się gromadzenia środków na określony cel, podejmuje się oszczędzania w określony sposób (indywidualnie bądź instytucjonalnie), podejmuje się oszczędzania nabywając taki, a nie inny produkt oszczędnościowy lub ubezpieczeniowy oraz podejmuje się oszczędzać przez określony czas.

Przeprowadzone badania ujawniają deficyt większości ww. czynników w postawach konsumenckich związanych z oszczędzaniem. Po braku środków, drugim z czynników jest paradoksalnie – brak celów oszczędzania, lub widzenie tych celów jako nierealnych do osiągnięcia, a tym samym przekreślające sens oszczędzania. Większość badanych w ogóle nie podejmuje się gromadzenia środków na określony cel. Wśród nielicznej grupy tych którzy podejmują zadanie oszczędzania w większości wybierany jest sposób indywidualny, a ten ogranicza się tylko do podstawowych produktów takich jak ROR lub lokata terminowa, bądź rachunek oszczędnościowy, co z założenia przesądza o krótkookresowej perspektywie.

Oszczędzanie długoterminowe - opinie, postawy i oczekiwania polskiego społeczeństwa

Oszczędzanie długoterminowe nie jest przedmiotem zainteresowania konsumentów, ponad połowa badanych w ogóle nie interesuje się produktami oszczędzania długoterminowego. W grupie oszczędzających ponad jedna trzecia w ogóle nie interesuje się oszczędzaniem długoterminowym.

Brak zainteresowania pozostaje w parze z deficytem kompetencji konsumentów w zakresie oszczędzania długoterminowego. 40 proc. badanych przyznaje, że nie wie nic w kwestii możliwych sposobów oszczędzania długoterminowego.

„Aby oszczędzać długoterminowo trzeba się na tym znać, a lokatę trzymiesięczną po prostu się zakłada”

Prezentowany brak zainteresowania oszczędzaniem długoterminowym w zestawieniu z przekonaniem większości społeczeństwa o potrzebie takiego oszczędzania (76 proc.) ujawnia deficyt mechanizmów oraz rozwiązań i działań edukacyjnych niezbędnych do podjęcia.

Oszczędzam/oszczędzał(a)bym mając głównie na myśli perspektywę krótkoterminową **65%**

Niezdefiniowane cele oszczędzania negatywnie wpływają na skłonność do długoterminowego systematycznego oszczędzania. Podobnie produkty oszczędnościowe o krótkim okresie zapadalności są o społecznej ocenie bardziej bezpieczne. Wysoka płynność powoduje, iż niezdefiniowany w okresie zakładania lokaty cel może zostać w każdej chwili zrealizowany bez ponoszenia większej straty.

„Oszczędzanie długoterminowe nie jest opłacalne, nie wiadomo także jak należy oszczędzać długoterminowo”

Konsumenci wyraźnie dostrzegają trudności związane z długoterminowym oszczędzaniem. W pierwszej kolejności brakuje motywacji do wytrwania w postanowieniu oszczędzania długookresowego, w drugiej kompetycji niezbędnych do podjęcia aktywności w tym kierunku.

36% *nie potrafię oszczędzić pieniędzy na coś, na co trzeba oszczędzać przez pół roku albo dłużej*

Awersję wobec długoterminowego oszczędzania kształtują także dotychczasowe doświadczenia konsumentów kształtowane ofertą depozytową banków. W ostatnich latach w ofertach bankowych dominowała promocja przede wszystkim depozytów krótkoterminowych w postaci rachunków oszczędnościowych. Konsumenci wyraźnie dostrzegli walory lokowania środków finansowych w krótkiej perspektywie. W efekcie jeśli konsument rozważy podjęcie oszczędzania w pierwszej kolejności bierze pod uwagę perspektywę krótkoterminową.

Lepiej opłaca się oszczędzanie krótkoterminowe **34%**

Spółeczny dowód słuszności przyjętej krótkookresowej perspektywy oszczędzania konsumenci znajdują także w sugestii ze strony pracowników banków. W społecznej ocenie pracownicy banków zachęcają do krótkoterminowego lokowania nadwyżek finansowych.

36% *Pracownicy banków mówią, że bardziej opłacalne są lokaty krótkoterminowe niż oszczędzanie*

Motywy w hierarchii uporządkowane są zgodnie z wydłużaniem się perspektywy czasowej związanej z danym celem, a także z częstością występowania w populacji (im wyżej dany motyw jest w hierarchii, tym rzadziej występuje)

U podstaw hierarchii motywów znalazła się potrzeba posiadania pieniędzy niezbędnych do realizowania zakupów w najbliższym czasie, na drugim poziomie hierarchii potrzeba posiadania rezerw na nieprzewidziane wydatki, a na trzecim poziomie – oszczędzanie na konkretne wydatki w przyszłości. Czwarty poziom natomiast stanowiła potrzeba zarządzania posiadanym kapitałem. Najbardziej podstawowym motywem oszczędzania jest zatem zarządzanie gotówką, tak aby mieć zapewnioną płynność finansową. Ludzie zarządzający swoimi bieżącymi dochodami zaczynają często odczuwać potrzebę stworzenia sobie pewnego bufora na wypadek nieprzewidzianych zdarzeń w przyszłości. Taką potrzebę gromadzą oszczędności „na czarną godzinę” odczuwa 40 proc. badanych. Mając zapewniony pewien poziom bezpieczeństwa zaczynają rozważać możliwość zakupu różnych atrakcyjnych rzeczy - zaczynają oszczędzać na jakiś odległy cel. Natomiast najwyżej w hierarchii motywów oszczędzania znajduje się motyw „zarządzania aktywami”, czyli inwestowanie swoich pieniędzy w celu osiągnięcia zysku. Wraz z poprawianiem się sytuacji finansowej jednostki czy gospodarstwa domowego, kolejne poziomy hierarchii stają się bardziej dostępne.

Konsumenci w Polsce nabywają produkty finansowe zgodnie z założeniami hierarchicznego modelu oszczędzania tzn. konsumenci otwierają w pierwszej kolejności ROR, aby zarządzać gotówką, a następnie konta oszczędnościowe, by zapewnić sobie bufor bezpieczeństwa. W kolejnym kroku podejmują oszczędzanie na konkretny cel. Finalnie niewielka grupa podejmuje zarządzanie zasobami. W grupie zarządzania zasobami pierwszym krokiem jest inwestowanie w jednostki TFI, lokaty strukturyzowane, polisolokaty, a ostatnim inwestowanie w akcje.

- 1) Zarządzanie gotówką dotyczy każdego, kto otrzymuje dochody. Koncepcja tego motywu opiera się na założeniu, że ludziom zależy na płynności finansowej tzw. motyw transakcyjny, czyli pieniądze są wydawane w krótkim czasie, ta grupa jest wrażliwa na nagrody za oszczędzanie.
- 2) Zapewnienie sobie bufora na nieprzewidziane sytuacje - są to osoby które zarządzają gotówką i mają niewielkie oszczędności. Ta grupa konsumentów oszczędza na tzw. „czarną godzinę” .
- 3) Gromadzenie środków finansowych na jakiś cel – są to osoby które mają już pewien bufor i zaczynają oszczędzać na jakiś odległy cel np. budowa domu, lepszy samochód itp. Angażują się w oszczędzanie funkcjonalne.
- 4) Zarządzanie zasobami – dotyczy osób które inwestują swoje pieniądze, aby utrzymać lub zwiększyć ich wartość i osiągnąć zysk.

Oszczędzanie długoterminowe - opinie, postawy i oczekiwania polskiego społeczeństwa

Oszczędzanie może przybierać różne formy. Zależy to w dużej mierze od kosztu alternatywnego tworzenia struktury aktywów gospodarstw domowych, preferencji odnośnie bezpieczeństwa, płynności i ich dochodowości. Wśród czynników wpływających na decyzje w tym obszarze na czoło wysuwają się oferta rynku finansowego, dostęp do poszczególnych instrumentów (w tym możliwości techniczne), wiedza, umiejętności i doświadczenie w zakresie oszczędzania, a także indywidualne preferencje odnośnie celów oszczędzania i horyzontu.

W efekcie zaangażowanie polskich konsumentów w rynku produktów oszczędnościowych można ocenić jako niskie, a rynek jako będący na wstępnym etapie rozwoju. Zgodnie z hierarchicznym modelem oszczędzania dominuje „oszczędzanie na czarną godzinę”. Znaczna część zasobów nie jest optymalnie lokowana, dwa razy częściej Polacy trzymają gotówkę w domu niż na lokacie terminowej. Na popularności stale zyskują konta oszczędnościowe, ale dominującą formą jest przechowywanie środków na zwykłym rachunku ROR. Oszczędzanie celowe realizowane jest w co piątym gospodarstwie domowym, a zarządzanie zasobami w niespełna co dziesiątym gospodarstwie domowym. Społeczeństwo polskie korzysta tylko z bardzo wąskiego wachlarza możliwych produktów oszczędnościowych.

Dwa razy częściej Polacy trzymają gotówkę w domu niż na lokacie

Bezpieczne i ryzykowne oszczędzanie to dwa różne procesy. Kryteriami, które najlepiej uwidoczniają różnice są: ryzyko i cel. W przypadku ryzyka chodzi o stopień pewności korzyści możliwych do osiągnięcia, natomiast w przypadku celu chodzi o motyw jakim kieruje się gospodarstwo domowe. W zasadzie pierwsze kryterium nie wymaga komentarza. O ile ryzyko – jako kryterium – można zmierzyć, o tyle określenie celu najczęściej podlega subiektywnej ocenie, a w nie mniejszym stopniu determinuje decyzje w sprawach oszczędzania. Głównym celem operacji bezpiecznych jest przede wszystkim zabezpieczenie środków pieniężnych na konkretne cele (np. kupno mieszkania, edukacja dzieci, zabezpieczenie wydatków w okresie nieprodukcyjnym). W tym przypadku oczekiwania co do rentowności sprowadzają się przede wszystkim do ochrony kapitału przed utratą realnej wartości.

Odwzorowaniem ryzyka oraz celu jest ocena preferencji konsumentów wobec możliwych sposobów oszczędzania. Jako najbezpieczniejsza, a jednocześnie jak bardziej zyskowna jest postrzegana lokata terminowa w zł.

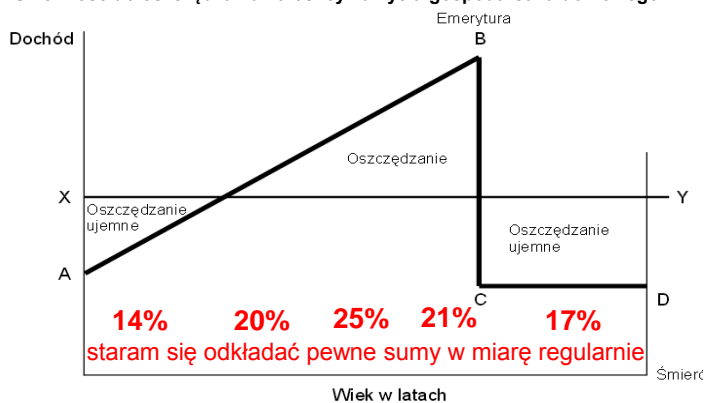

Oszczędzanie długoterminowe - opinie, postawy i oczekiwania polskiego społeczeństwa

W literaturze przedmiotu funkcjonuje wiele różnych teorii dotyczących wpływu dochodu na konsumpcję i oszczędności. Do najpopularniejszych z nich należą: teoria dochodu absolutnego Johna Keynesa, teoria cyklu życia, którą rozwinął Franco Modigliani i teoria dochodu permanentnego Milтона Friedmana.

Zgodnie z najpopularniejszą teorią cyklu życia skłonność do oszczędzania jest uzależniona od tego na ile bieżący poziom dochodu różni się od dochodu życiowego. We wczesnych etapach życia gospodarstwa domowego, gdy dochód jest zazwyczaj niższy gospodarstwa domowe chętniej korzystają z kredytu osiągając ujemną stopę oszczędzania. W świetle teorii cyklu życia najważniejszą rolę przypisuje się do czynników demograficznych tj. udział osób bez dochodów w ogólnej liczbie mieszkańców (poniżej 18 roku życia), udział osób o wysokich dochodach (35-55 lat), udział osób o niskich dochodach (powyżej 65 roku życia).

Skłonność do oszczędzania na osi cyklu życia gospodarstwa domowego

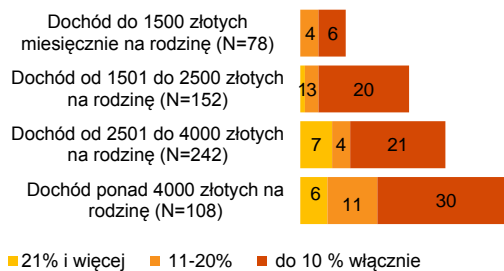

W przypadku badanych gospodarstw domowych największą skłonność do oszczędzania deklarują gospodarstwa domowe osób w wieku 40-49 lat. Jedna czwarta z tej grupy w każdym miesiącu stara się odłożyć pewną kwotę. W Polsce w odróżnieniu od krajów Europy Zachodniej w grupie osób w wieku 50-59 lat skłonność do oszczędzania jest jednak niższa. Jest to jedna szczególnie grupa, często o trudnej sytuacji dochodowej z nawykami i doświadczeniami oszczędzania wyniesionymi z okresu gospodarki centralnie planowanej. Pozytywny portret pro-oszczędnościowej postawy prezentują osoby w wieku 30-39 lat.

Długofalowe oszczędzanie nie jest najmocniejszą stroną polskiego społeczeństwa

Badani konsumenci często zachowują się w sposób odmienny, w stosunku do teorii cyklu życia gospodarstwa domowego. Starsi konsumenci oszczędzają więcej niż osoby w wieku produkcyjnym ponieważ nie zgromadzili wcześniej odpowiednich oszczędności, a badani w wieku 30-50 lat często bieżącą konsumpcję przedkładają nad oszczędności. Wśród polskich konsumentów istnieje także tendencja do ograniczania wysiłku wkładanego w podejmowanie decyzji ekonomicznych. Powszechna jest także niechęć do dokonywania zmiany zastanych wzorców zarządzania finansami, a także niepodejmowanie działań mimo zmian zachodzących w życiu jednostki i w gospodarce. Taka tendencja, obserwowana jest u większości polskich konsumentów i prowadzi do podejmowania nieefektywnych wyborów.

Odsetek oszczędzanych miesięcznych dochodów gospodarstwa domowego wg wysokości dochodu

Wiek osób prowadzących gospodarstwo domowe nie jest jednak najważniejszym czynnikiem różnicującym skłonność do oszczędzania. Na pierwszy plan wysuwają się uwarunkowania dochodowe i niezależnie czy mówimy o oszczędzaniu w perspektywie krótkoterminowej, czy długoterminowej zależność jest ta sama. W przypadku miesięcznych dochodów gospodarstwa domowego wynoszących ponad 4 tys. zł 47 proc. z tej grupy na cele długoterminowe (emeryturę) odkłada 10 i więcej proc. miesięcznych dochodów. W przypadku gospodarstw o dochodach do 1500 zł już tylko 10 proc. z nich.

Uogólnienia wyników badań 1/2

- 1** Oszczędzenie rozumiane jest jako coś dobrego, daje poczucie bezpieczeństwa, a oszczędzanie na ważne cele jest powodem do dumy.
- 2** Powszechnie warto oszczędzać, ale za deklaracjami nie idą faktyczne zachowania. Połowa badanych nie odkłada pieniędzy.
- 3** Większość konsumentów nie jest gotowa na oszczędzanie - rezygnację z konsumpcji bieżącej na rzecz konsumpcji przyszłej. Oszczędności powstają najczęściej jako pozostałość po procesie konsumpcji, a nie jako efekt świadomych i celowych działań.
- 4** Warunek konieczny oszczędzania - osiągnięte dochody i poziom wydatków o niskiej elastyczności popytu nie pozwala na oszczędzanie. Często nie jest spełniony także warunek wystarczający - motywacja stymulująca zachowania oszczędnościowe.
- 5** Powszechnie łatwiej jest zrealizować cele konsumpcyjne korzystając z kredytu, niż oszczędzać na dany cel.
- 6** Oszczędzanie długoterminowe nie jest opłacalne, nie wiadomo także jak należy oszczędzać długoterminowo. W pierwszej kolejności brakuje motywacji do wytrwania w postanowieniu oszczędzania, w drugiej kompetencji do podjęcia oszczędzania.
- 7** Oszczędzanie długoterminowe nie jest przedmiotem zainteresowania konsumentów, ponad połowa w ogóle nie interesuje się produktami oszczędzania długoterminowego.

Uogólnienia wyników badań 2/2

- 1** Jasno postawiony cel sprzyja oszczędzaniu. Po braku środków, drugim z czynników zniechęcających do oszczędzania jest – brak celów oszczędzania, lub widzenie tych celów jako nierealnych do osiągnięcia, przekreślając sens oszczędzania. Większość badanych w ogóle nie podejmuje się gromadzenia środków na określony cel.
- 2** Przed podjęciem decyzji o oszczędzaniu powstrzymuje brak wiedzy i zrozumienia mechanizmów oszczędzania długoterminowego. Znacznie częściej niż na konkretny cel Polacy oszczędzają na „czarną godzinę”.
- 3** Konsumenci w Polsce nabywają produkty finansowe zgodnie z założeniami hierarchicznego modelu oszczędzania – korzystają tylko z podstawowych rozwiązań aby zarządzać gotówką, czy też by zapewnić sobie bufor bezpieczeństwa. Dwa razy częściej trzymają gotówkę w domu niż na lokacie. Tylko nieliczni zarządzają zasobami.
- 4** Sposoby gospodarowania pieniędzmi są ściśle powiązane z oceną kompetencji rodziców badanych – oszczędzający częściej wskazywali, że ich rodzice byli dla nich dobrym przykładem w gospodarowaniu pieniędzmi. Osoby nieodkładające żadnych środków najczęściej również nie uczą swoich dzieci oszczędzania na określone cele.
- 5** „Co musiałyby się zmienić, aby zaczęła/zaczął Pan(i) oszczędzać długoterminowo”, w pierwszej kolejności wzrost dochodów, konieczność ograniczenia wydatków, ale także posiadanie konkretnego celu oszczędzania.
- 6** Czynnikiemami decydującymi o wyborze sposobu oszczędzania są: opłacalność rozwiązań, brak podatku od zysków kapitałowych oraz możliwość wycofywania wpłaconych środków w dowolnym momencie. Za najbardziej opłacalną, a zarazem najbezpieczniejszą formę lokowania oszczędności Polacy uważają lokaty bankowe w PLN.
- 7** Dla połowy badanych motywatorem skłaniającym do ulokowanie środków finansowych na okres minimum 12 miesięcy jest oprocentowanie lokaty na co najmniej 7%

Zestawienia z wyników badań

Oszczędzanie długoterminowe - opinie, postawy i oczekiwania polskiego społeczeństwa

TNS Polska dla
Związku Banków Polskich

Spis treści

1

Informacje o badaniu 03

2

Posiadanie oszczędności i formy ich lokowania 05

3

Horyzont czasowy i regularność oszczędzania 12

4

Czynniki mające wpływ na podejmowanie decyzji o oszczędzaniu 17

5

Cele oszczędzania 23

6

Satysfakcjonujące oprocentowanie lokaty długoterminowej 32

7

Postawy Polaków wobec oszczędzania 35

8

Oszczędzanie krótko- i długoterminowe 45

1

Informacje o badaniu

Informacje o badaniu

Cel badania

Poznanie postaw, opinii i zachowań Polaków względem oszczędzania i produktów oszczędnościowych

Metodologia

Badanie zrealizowane dla Związku Banków Polskich w ramach Omnibusa – cyklicznego wielotematycznego badania przeprowadzanego przez TNS Polska

Termin realizacji

17-22 października 2014 roku

Próba

Ogólnopolska reprezentatywna próba Polaków w wieku 15+. Liczebność próby (N=1000).
Struktura próby ze względu na korzystanie z produktów bankowych:

2

Posiadanie oszczędności i formy ich lokowania

Posiadanie oszczędności i formy ich lokowania

- Blisko połowa Polaków deklaruje brak posiadania oszczędności.
- Za najbardziej opłacalną, a zarazem najbezpieczniejszą formę lokowania oszczędności Polacy uważają lokaty bankowe w PLN.
- Mimo tego zaledwie 5-6% deklaruje korzystanie z tego produktu. Oznacza to posiadanie lokaty bankowej badani deklarują ponad dwa razy rzadziej niż trzymanie oszczędności w domu.
- Inne opłacalne formy lokowania oszczędności to zdaniem Polaków inwestowanie w działki i nieruchomości (12% pierwszych wskazań) oraz konta oszczędnościowe (10%).
- Znacznie rzadziej wymienia się tu akcje spółek giełdowych (5%) czy obligacje skarbu państwa (3%). Korzystanie z tego typu rozwiązań deklaruje zaledwie 1% badanych.

Lokaty bankowe w złotych polskich uważa się za najbardziej opłacalną formę lokowania oszczędności

■ Ogół (N=1017)

Q: Jak Pan(i) sądzi, jaka forma lokowania oszczędności/ nadwyżek finansowych jest najbardziej opłacalna (przynosi największy zysk), a jaka w drugiej kolejności...? [Pierwsze wskazania]

Dane pochodzą z cyklicznego badania prowadzonego przez TNS Polska – Audyt Bankowości Detalicznej.

dane w procentach

Źródło: Audyt Bankowości Detalicznej 2014 TNS Polska.

Za najbardziej bezpieczne sposoby oszczędzania uznaje się terminowe lokaty bankowe w złotych polskich oraz działki/nieruchomości

■ Ogół (N=1017)

Q: A które z tych sposobów oszczędzania pieniędzy są, Pana(i) zdaniem, najbardziej bezpieczne? [Pierwsze wskazania]
Dane pochodzą z cyklicznego badania prowadzonego przez TNS Polska – Audyt Bankowości Detalicznej.

dane w procentach

Źródło: Audyt Bankowości Detalicznej 2014 TNS Polska.

Dwa razy częściej Polacy trzymają gotówkę w domu niż na lokacie

■ Ogół (N=1017)

Q: A które z wymienionych poniżej sposobów lokowania pieniędzy wykorzystuje Pan(i) osobiście?

Dane pochodzą z cyklicznego badania prowadzonego przez TNS Polska – Audyt Bankowości Detalicznej.

dane w procentach

Źródło: Audyt Bankowości Detalicznej 2014 TNS Polska.

Ponad trzy czwarte Polaków posiada produkty bankowe

■ Ogół (N=1000)

Q: Czy ma Pan(i) może:

dane w procentach

3

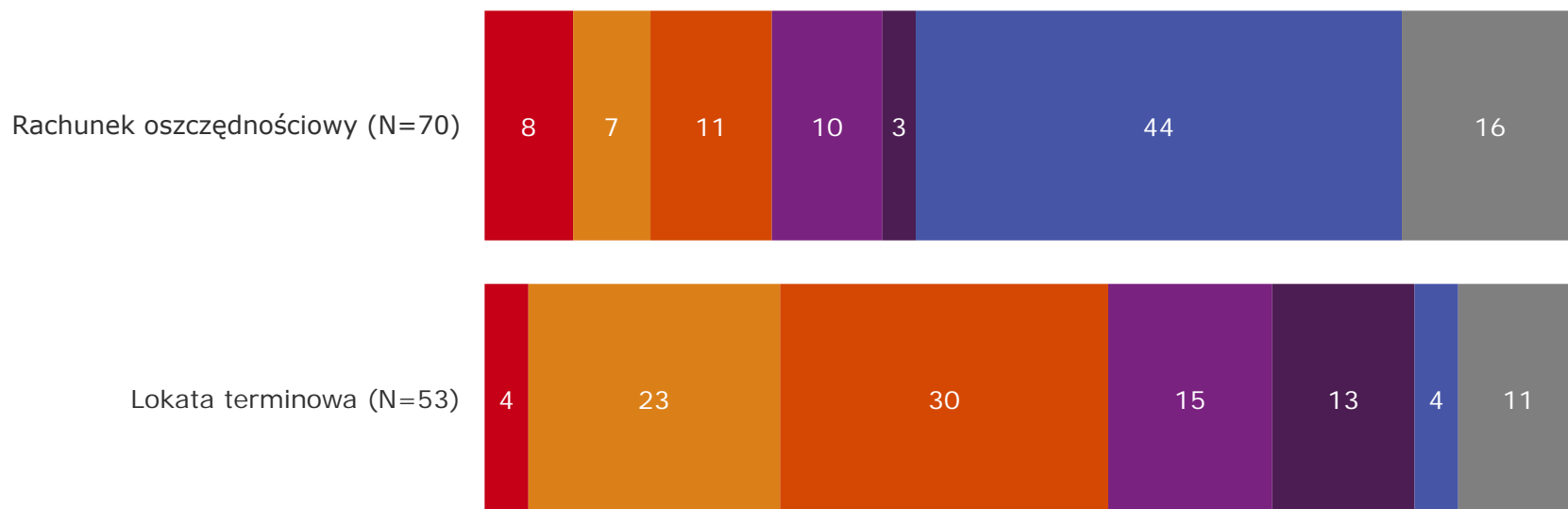
Horyzont czasowy i regularność oszczędzania

Horyzont czasowy i regularność oszczędzania

- Oszczędzający cenią sobie elastyczność. Jeśli decydują się na rachunek oszczędnościowy, to najczęściej bezterminowo. Ci, którzy decydują się na skorzystanie z lokaty terminowej, najczęściej zakładają ją na okres od 3 do 12 miesięcy.
- 42% Polaków deklaruje nieodkładanie środków na krótko- i długoterminowe cele. Wśród osób nieubankowionych odsetek ten sięga 60%.
- Oszczędzanie pieniędzy „od czasu do czasu” deklaruje 34% Polaków, natomiast regularne odkładanie pewnych sum pieniędzy – zaledwie 18%.
- Jeśli chodzi o horyzont czasowy oszczędzania, częściej zdarza się, że pieniądze oszczędzamy na cele krótkoterminowe. O ile oszczędzanie z myślą o okresie powyżej roku deklaruje 14% Polaków, o tyle oszczędzanie w perspektywie krótszej niż 1 rok dotyczy niemal ¼ badanych

Oszczędzający cenią elastyczność: jeśli rachunek oszczędnościowy, to bezterminowo, jeśli lokata, to do 12 miesięcy

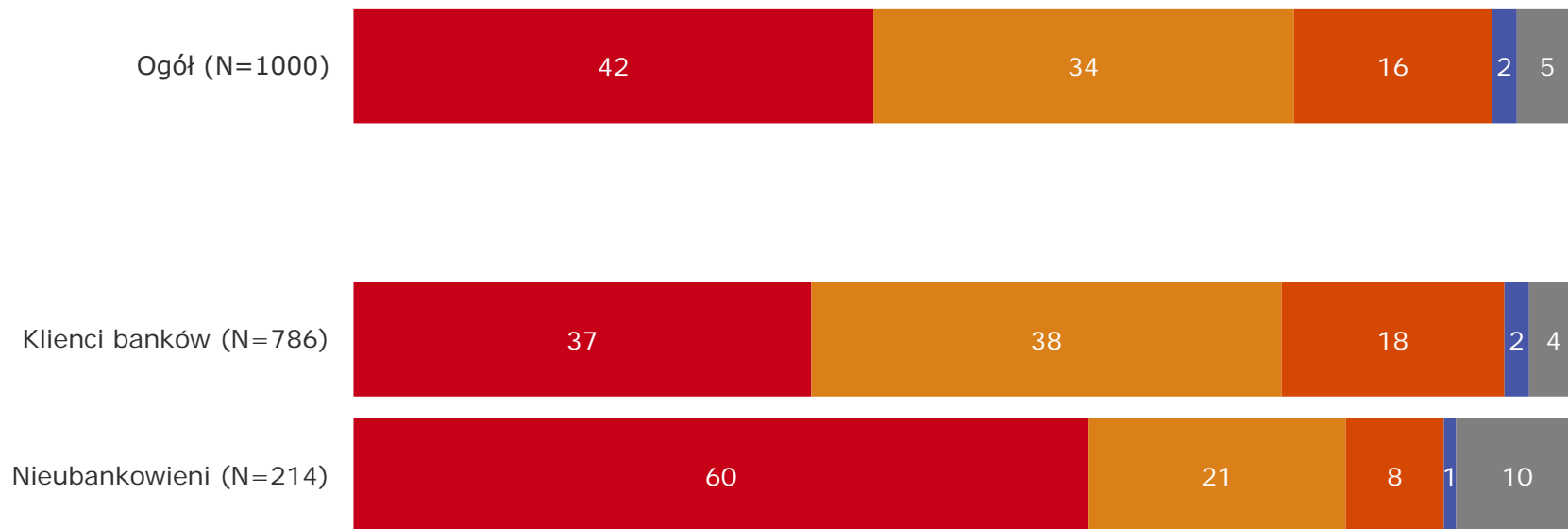

- Do 3 miesięcy
- Powyżej 3 do 6 miesięcy
- Powyżej 6 do 12 miesięcy
- Od 12 do 36 miesięcy
- Powyżej 36 miesięcy
- Bezterminowo
- Nie wiem/odmowa

Q: Na jaki termin ulokował/a Pan(i) środki w:

dane w procentach

Sposoby gospodarowania pieniędzmi

- Wszystko przeznaczam na bieżące potrzeby, niczego nie odkładam, nie inwestuję
- Z reguły przeznaczam wszystko na bieżące potrzeby, ale od czasu do czasu udaje mi się coś zaoszczędzić
- Oprócz bieżących wydatków staram się odkładać pewne sumy w miarę regularnie
- Poza bieżącymi wydatkami w każdym miesiącu odkładam pewną sumę pieniędzy
- nie wiem, odmowa

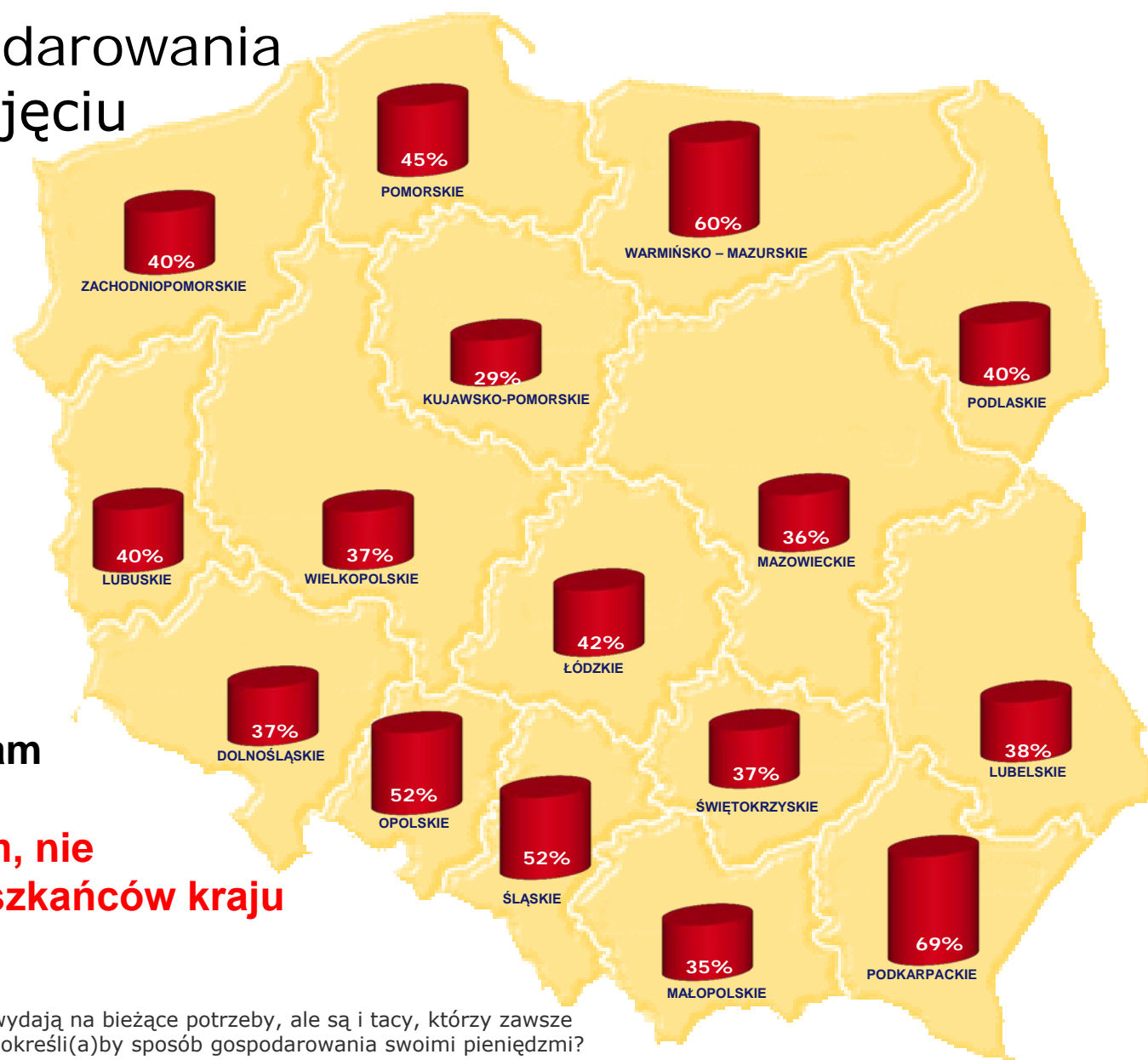
Q: Są ludzie, którzy swoje dochody wydają na bieżące potrzeby, ale są i tacy, którzy zawsze odkładają oszczędności. A jak Pan(i) określi(a)by sposób gospodarowania swoimi pieniędzmi? dane w procentach

Sposoby gospodarowania pieniędzmi w ujęciu wojewódzkim

Przeciętnie

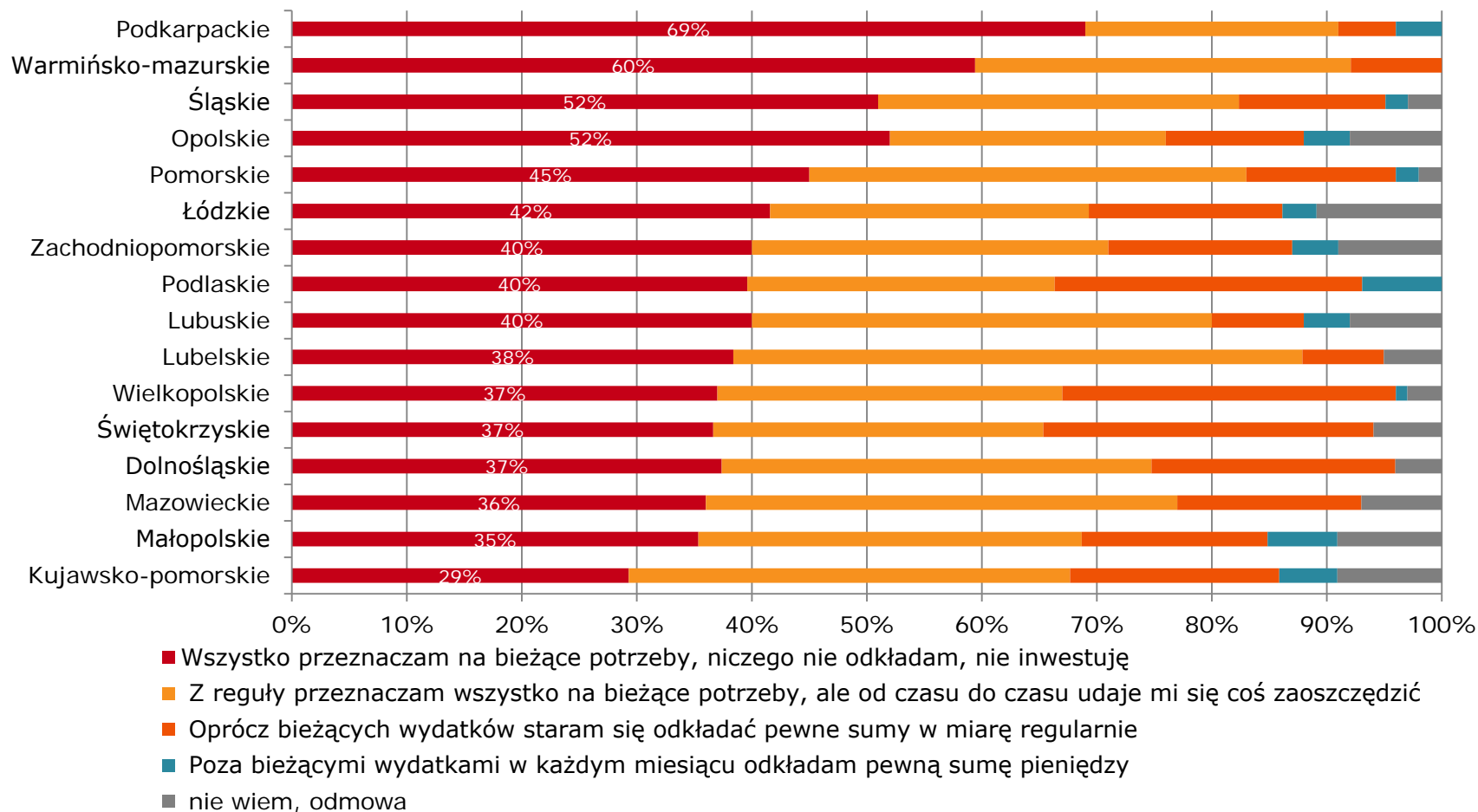

Wszystko przeznaczam na bieżące potrzeby, niczego nie odkładam, nie inwestuję – 42% mieszkańców kraju

Q: Są ludzie, którzy swoje dochody wydają na bieżące potrzeby, ale są i tacy, którzy zawsze odkładają oszczędności. A jak Pan(i) określi(a)by sposób gospodarowania swoimi pieniędzmi?

Sposoby gospodarowania pieniędzmi w ujęciu wojewódzkim

Q: Są ludzie, którzy swoje dochody wydają na bieżące potrzeby, ale są i tacy, którzy zawsze odkładają oszczędności. A jak Pan(i) określi(a)by sposób gospodarowania swoimi pieniędzmi?

Preferencje dotyczące horyzontu oszczędzania - raczej krótkoterminowo

- głównie mając na uwadze perspektywę długoterminową powyżej 1 roku
- raczej mając na uwadze perspektywę długoterminową powyżej 1 roku
- zarówno w perspektywie krótkoterminowej, jak i długoterminowej
- raczej mając na uwadze perspektywę krótkoterminową
- przede wszystkim mając na uwadze perspektywę krótkoterminową
- wszystko przeznaczam na bieżące potrzeby, nie oszczędzam

Q: Które ze stwierdzeń w największym stopniu oddaje Pana(i) preferencje dotyczące oszczędzania? Oszczędzam/oszczędzałbym:

4

Czynniki mające wpływ na podejmowanie decyzji o oszczędzaniu

Czynniki mające wpływ na podejmowanie decyzji o oszczędzaniu

- Głównymi czynnikami decydującymi o tym, czy ktoś oszczędza, czy nie jest wysokość wydatków w gospodarstwie domowym (65% wskazań) oraz możliwości finansowe gospodarstwa domowego (64%).
- Nieco mniejszą choć również znaczącą rolę odgrywają czynniki pozaekonomiczne takie jak nawyki oszczędzania wyniesione z domu (21%) czy wiedza o zarządzaniu domowym budżetem (15%).
- Trzecim dającym się wyodrębnić obszarem mającym wpływ na podjęcie decyzji o oszczędzaniu jest aktualna koniunktura (8%) i dostępność atrakcyjnych ofert produktów oszczędnościowych (13%).
- Na pytanie o to, „Co musiałoby się zmienić, aby zaczęła/zaczął Pan(i) oszczędzać długoterminowo”, 59% badanych udziela odpowiedzi, że musiałoby więcej zarabiać, 15% wskazuje na konieczność ograniczenia wydatków, a 10% - na konieczność znalezienia pracy.
- 20% badanych jako barierę wskazuje brak skonkretyzowanego celu oszczędzania. Jednocześnie aż 64% uważa określenie celu oszczędzania jako ważne przy planowaniu oszczędzania długoterminowego
- Całkiem sporą grupę stanowią także osoby deklarujące, że przed podjęciem decyzji o oszczędzaniu powstrzymuje je brak wiedzy i zrozumienia mechanizmów oszczędzania długoterminowego.

Wysokość wydatków i zarobków to główne deklarowane czynniki decydujące o oszczędzaniu

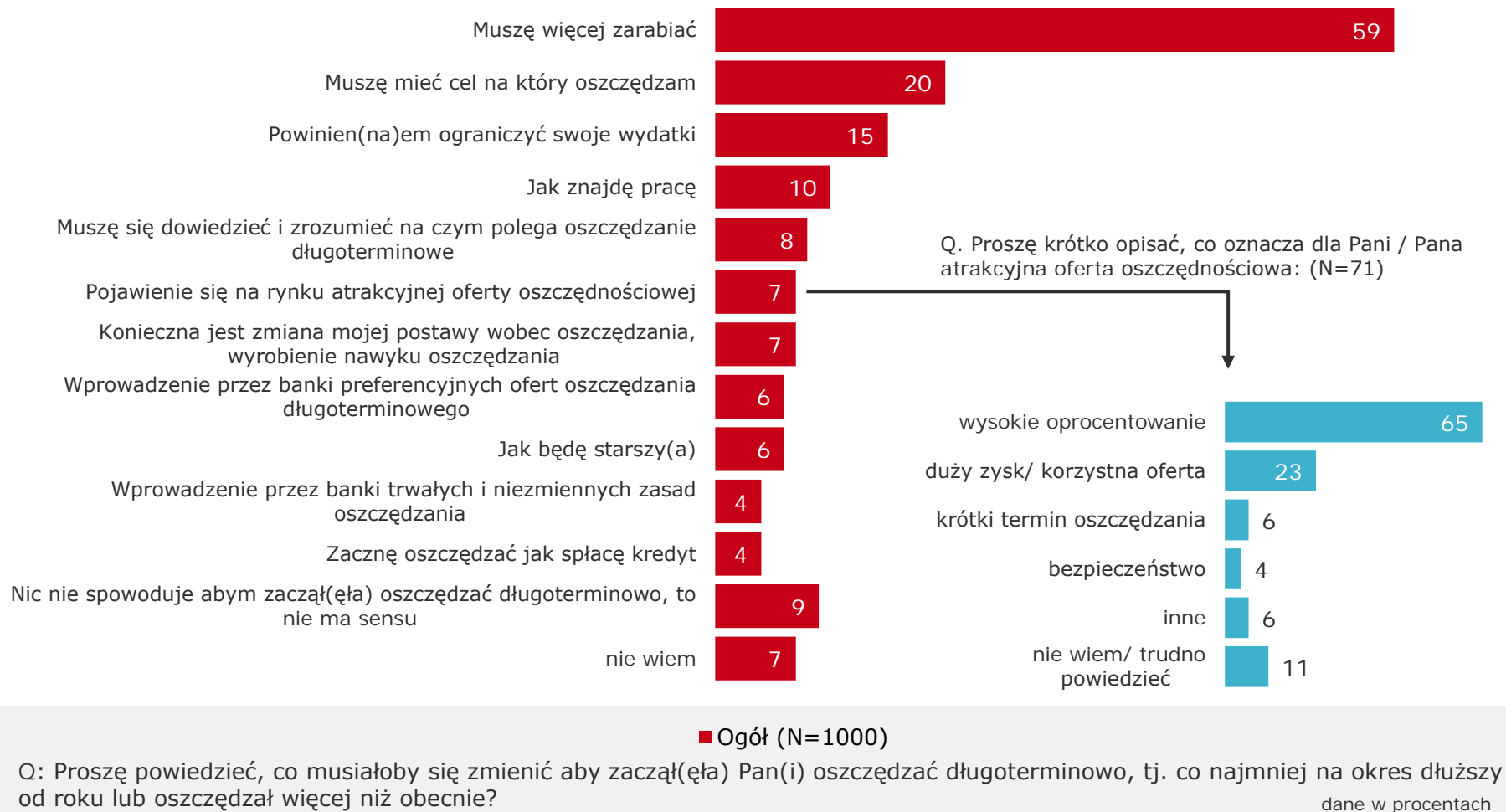

■ Ogół (N=1000) ■ Posiada oszczędności (N=109) ■ Nie posiada oszczędności (N=891)

Q: Od czego Pana(i) zdaniem w największym stopniu zależy Pana(i) skłonność do oszczędzania? Proszę podać dwa najważniejsze powody spośród wymienionych.

dane w procentach

Wysokość zarobków w największym stopniu związana jest ze skłonnością do długoterminowego oszczędzania

5

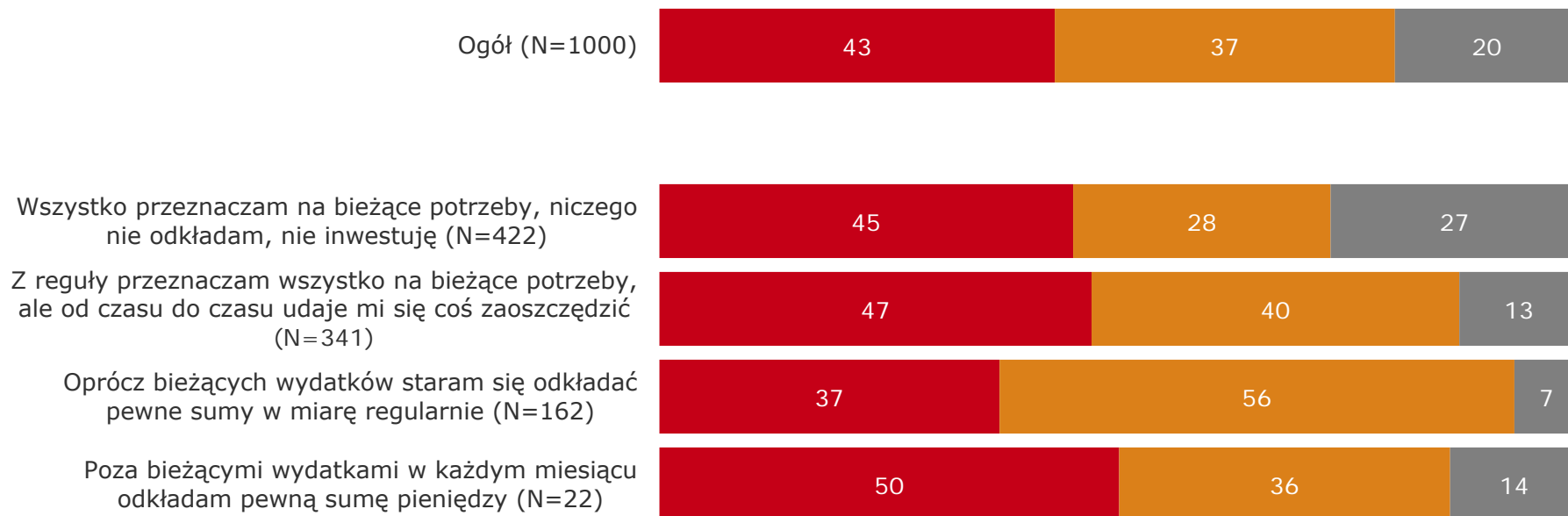
Cele oszczędzania

Cele oszczędzania

- Znacznie częściej niż na konkretny cel Polacy oszczędzają na „czarną godzinę” (43% vs 37%).
- Choć bez wątplenia dominującym powodem, dla którego oszczędzamy, jest chęć zabezpieczenia się na wypadek zdarzeń losowych lub na „trudne czasy” (emerytura, choroba), to daje się zaobserwować zróżnicowanie motywacji do oszczędzania w zależności od grupy wiekowej badanych.
- Wraz z wiekiem maleje rola oszczędzania na mieszkanie i edukację, a rosną oszczędności przeznaczone na utrzymanie zdrowia.
- Wyniki badania pokazują także, że wśród oszczędzających głównym motywem oszczędzania, obok odkładania środków na „czarną godzinę” oraz emeryturę, jest chęć zabezpieczenia przyszłości dzieci.
- Niezależnie od celu oszczędzania, najlepszą jego formą w odczuciu badanych jest długoterminowa lokata w banku (w zależności od celu 42-52% wskazań). W dalszej kolejności badani wskazują fundusze inwestycyjne (14-16%) i obligacje skarbu państwa (12-15%).

Chętniej oszczędzamy na czarną godzinę niż na konkretny cel

■ oszczędzanie bez sprecyzowanego celu (np. na czarną godzinę), tak aby po prostu odłożyć część pieniędzy i mieć oszczędności

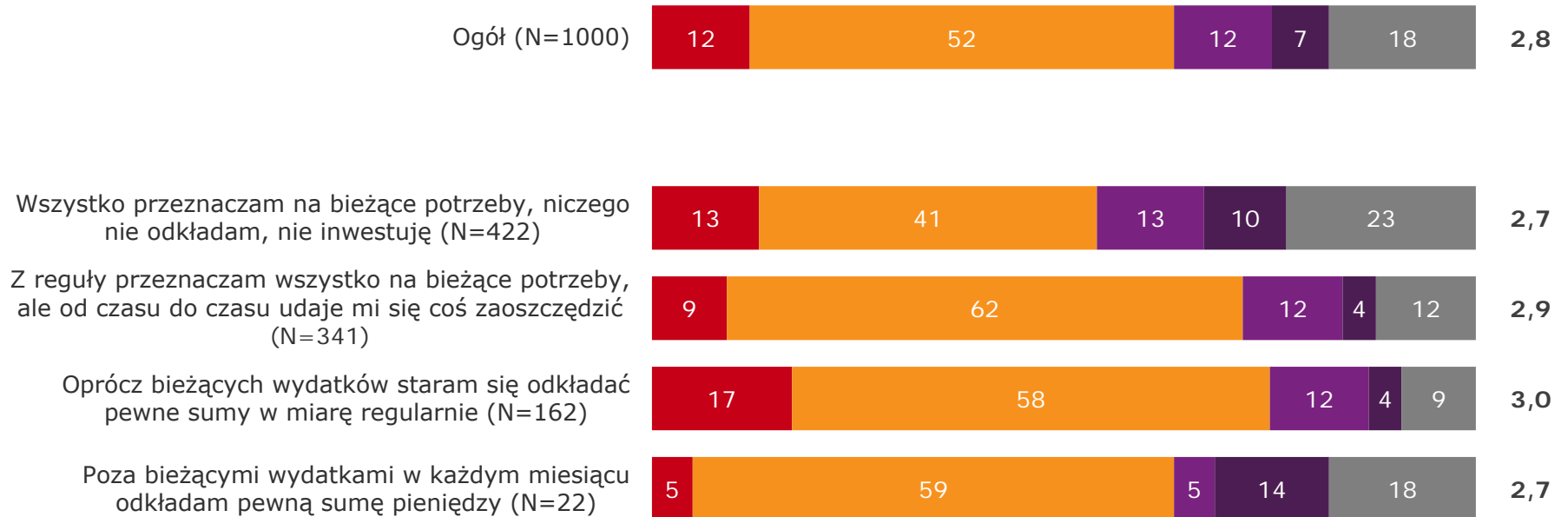
■ oszczędzanie według z góry ustalonych zasad oszczędzając część pieniędzy na cele długookresowe (np. emerytura, mieszkanie, edukacja, zdrowie) część na cele średniookresowe (np. samochód, meble), część na cele krótkookresowe (np. wakacje, sprzęty domowe),

■ nie wiem, trudno powiedzieć

Q: Proszę powiedzieć, który model oszczędzania jest lub jeśli Pan(i) obecnie nie oszczędza byłby Panu(i) bliższy? dane w procentach

W przypadku oszczędzania długoterminowego ważne jest określenie celu oszczędzania

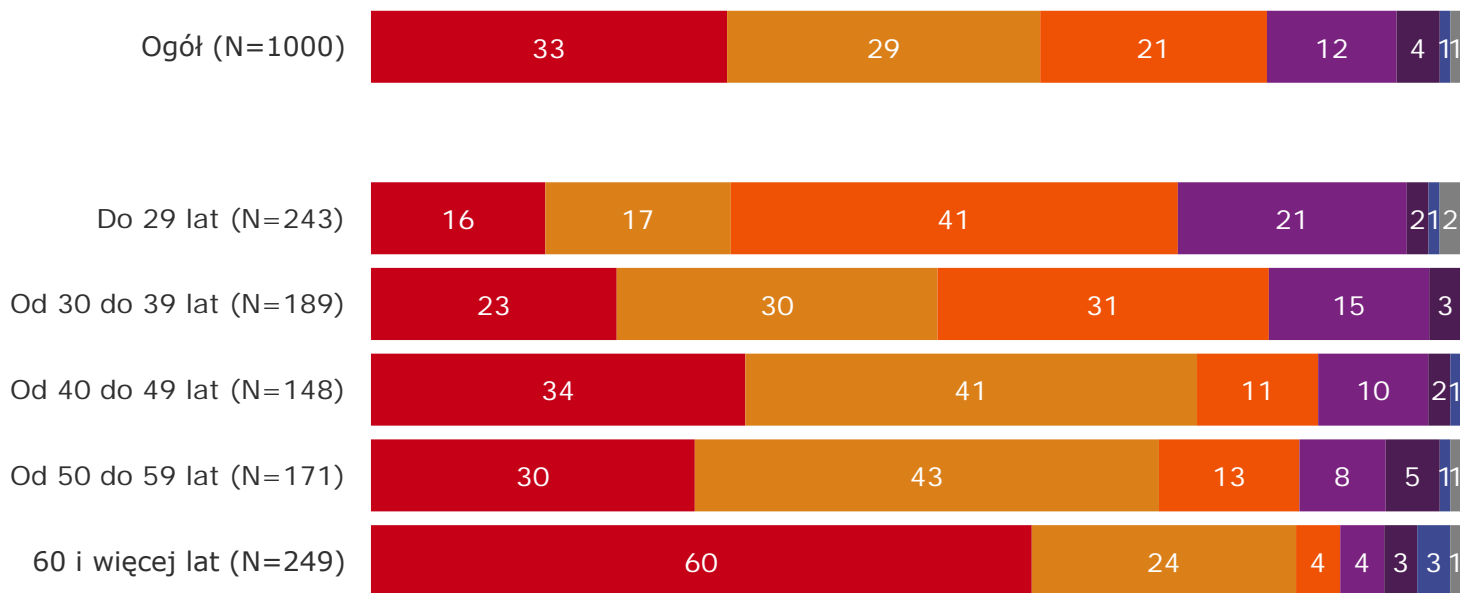
Średnia

■ [4] Bardzo ważne
 ■ [3] Raczej ważne
 ■ [2] Raczej mało ważne
■ [1] Bez znaczenia
 ■ nie wiem, trudno powiedzieć

Q: Na ile ważne jest w przypadku oszczędzania długoterminowego określenie celów oszczędzania w podziale na cele mieszkaniowe, zdrowotne, edukacyjne oraz emerytalne? dane w procentach

Główne cele oszczędzania znacznie różnią się w zależności od wieku

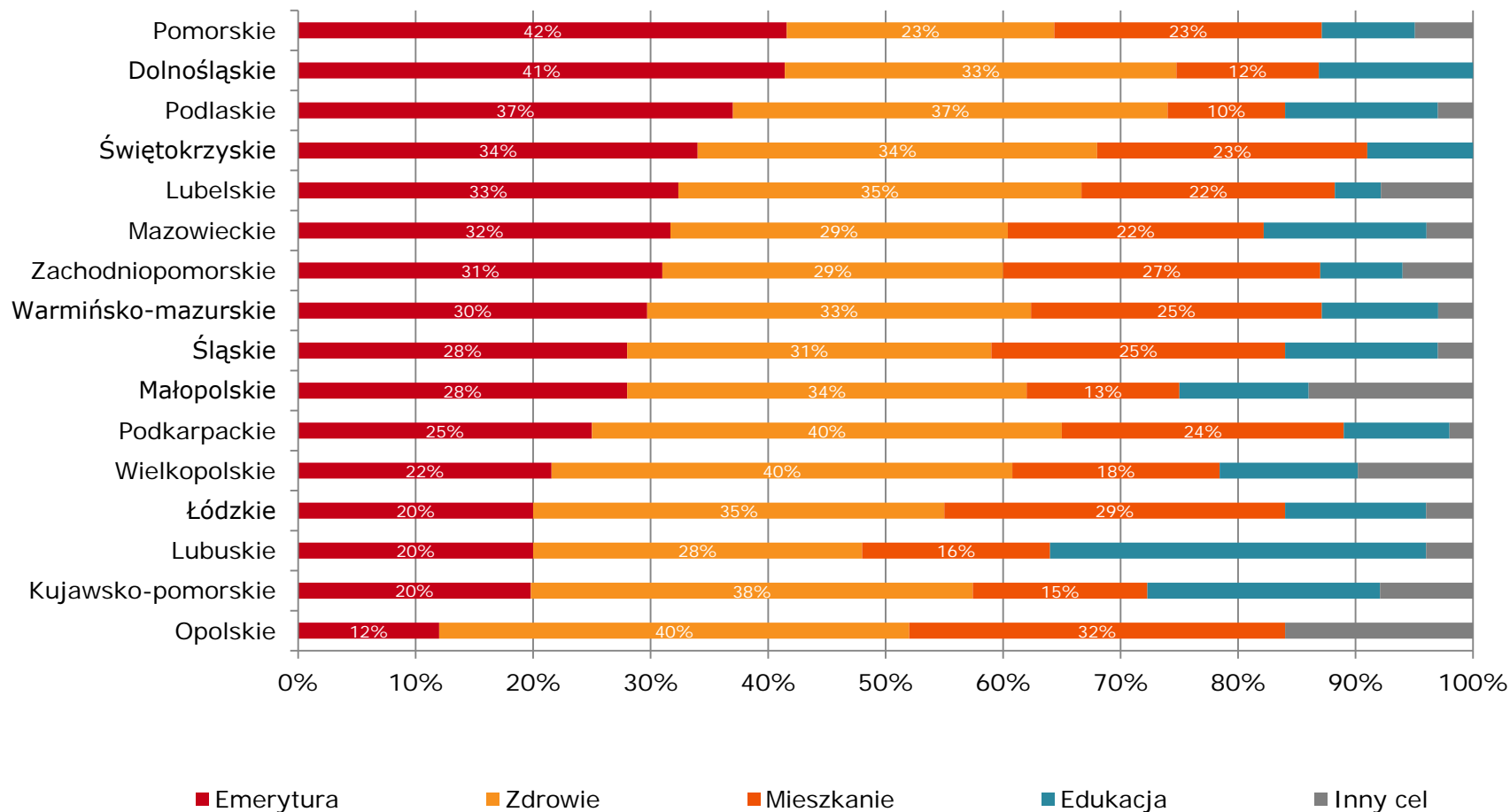

- Zdrowie
- Emerytura
- Mieszkanie
- Edukacja
- Inny
- Żaden / nie oszczędzam
- Nie wiem / trudno powiedzieć

Q: Który w Pani / Pana przypadku cel oszczędzania długoterminowego jest najważniejszy?

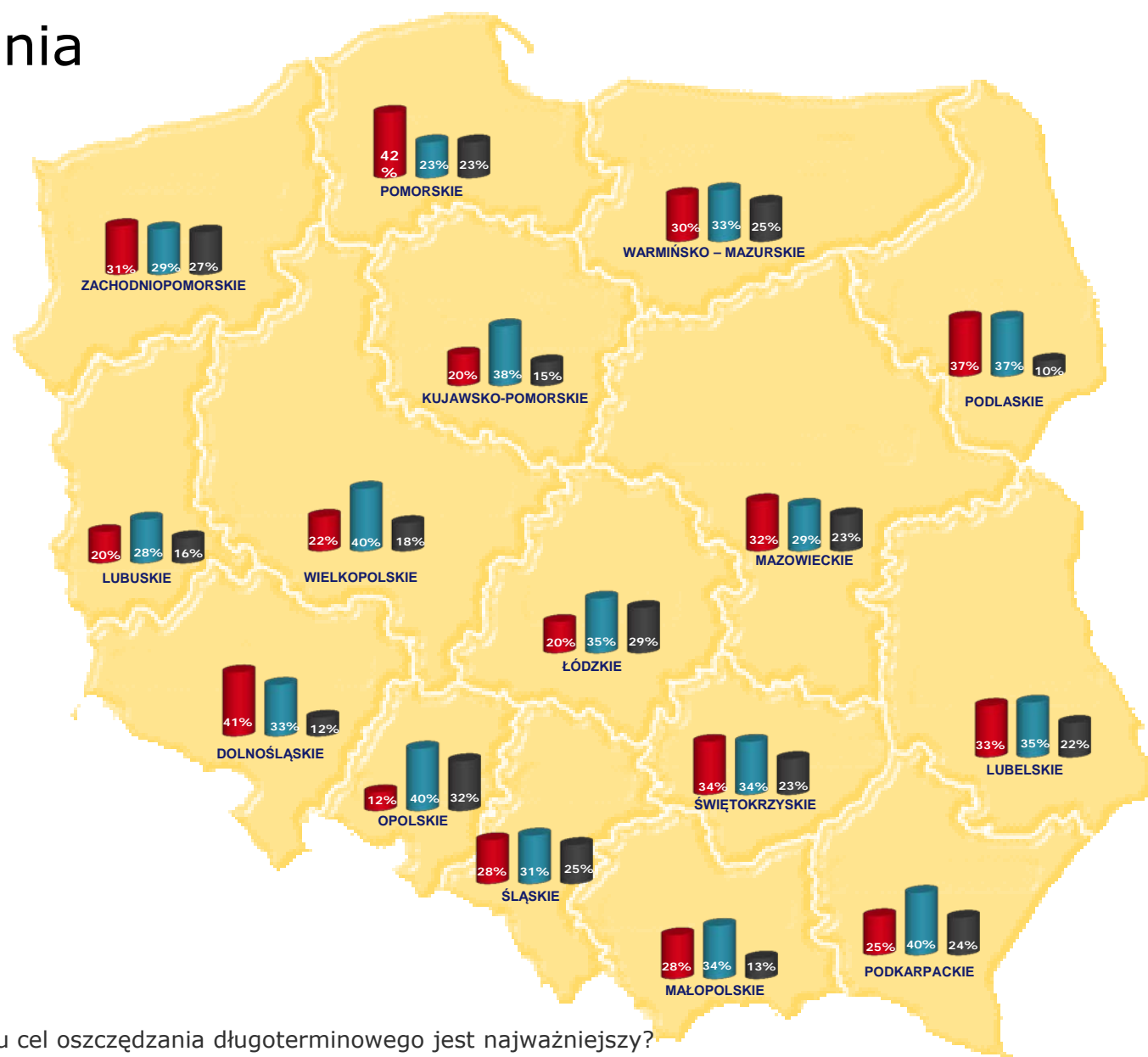
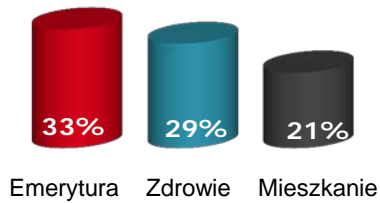
dane w procentach

Cele oszczędzania w ujęciu wojewódzkim

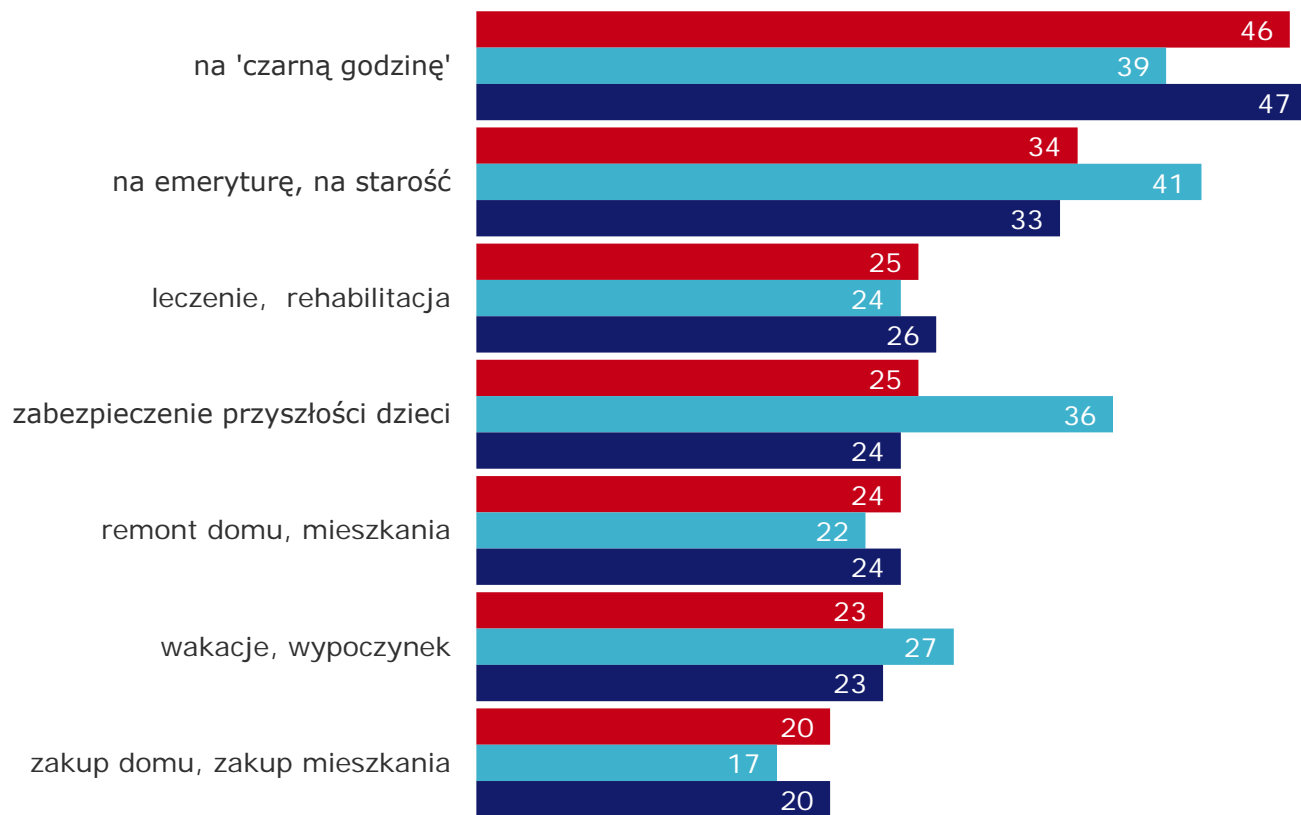
Q: Który w Pani / Pana przypadku cel oszczędzania długoterminowego jest najważniejszy?

Cele oszczędzania w ujęciu wojewódzkim

Q: Który w Pani / Pana przypadku cel oszczędzania długoterminowego jest najważniejszy?

Głównym deklarowanym powodem, dla którego warto oszczędzać jest chęć zabezpieczenia się na przyszłość.

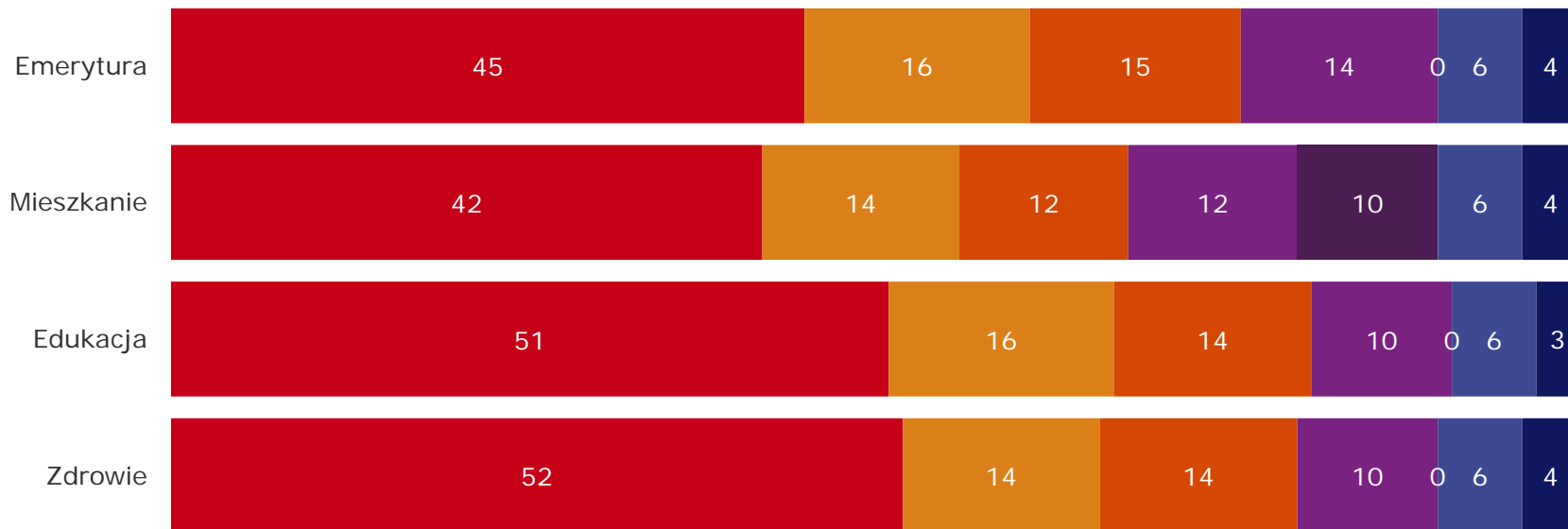

■ Ogół (N=1000) ■ Posiada oszczędności (N=109) ■ Nie posiada oszczędności (N=891)

Q: Jakie są Pana(i) zdaniem najważniejsze powody dla których warto oszczędzać? Proszę wybrać trzy Pana(i) zdaniem najważniejsze?

dane w procentach

Najlepsze sposoby oszczędzania na cel długoterminowy

- długoterminowa lokata w banku
- obligacje skarbu państwa
- kasy oszczędnościowo-budowlane
- akcje spółek notowanych na giełdzie

- fundusze inwestycyjne
- inwestycje w nieruchomości, metale szlachetne itp.
- obligacje przedsiębiorstw

Q: W jaki sposób Pani/a zdaniem można w najlepszy sposób oszczędzać na cele długoterminowe takie jak:

dane w procentach

6

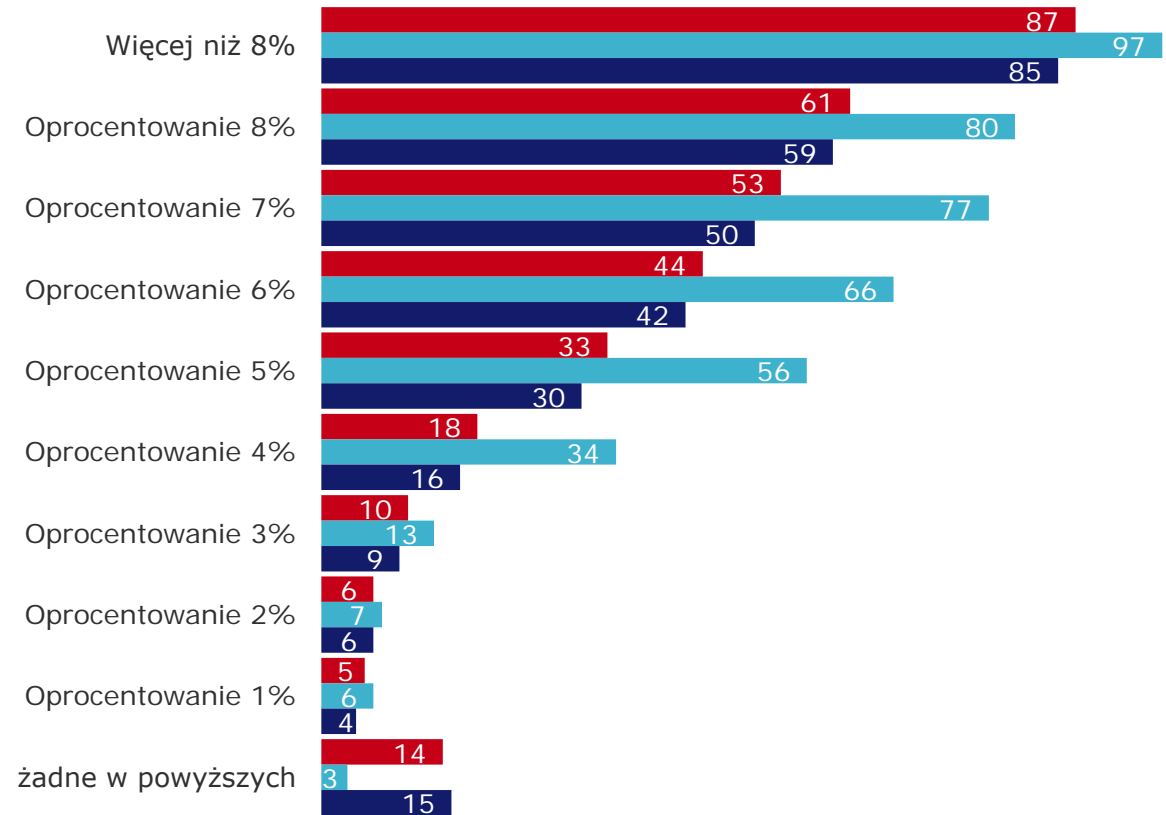
Satysfakcjonujące oprocentowanie lokaty długoterminowej

Satysfakcjonujące oprocentowanie lokaty długoterminowej

- 10% badanych wskazało, że zdecydowałoby się zamrozić swoje oszczędności na minimum 12 miesięcy, gdyby oprocentowanie lokaty bankowej wyniosło 3%.
- Ponad połowa badanych posiadających oszczędności wykonałaby taki krok w przypadku oferty lokaty 5%.
- Jednocześnie aż 14% wszystkich badanych, w tym 3% posiadających oszczędności, nie dałoby się nakłonić do skorzystania z długoterminowej lokaty bankowej nawet jeśli jej oprocentowanie wyniosłoby ponad 8%.

Ponad połowa oszczędzających oczekiwałaby lokaty oprocentowanej na co najmniej 5%

■ Ogół (N=1000)

■ Posiada oszczędności (N=109)

■ Nie posiada oszczędności (N=891)

Q: Jakie Pani/a zdaniem powinno być oprocentowanie lokaty długoterminowej w banku, aby skłoniło to Panią/Pana do zamrożenia oszczędności na minimum 12 miesięcy?

dane w procentach

7

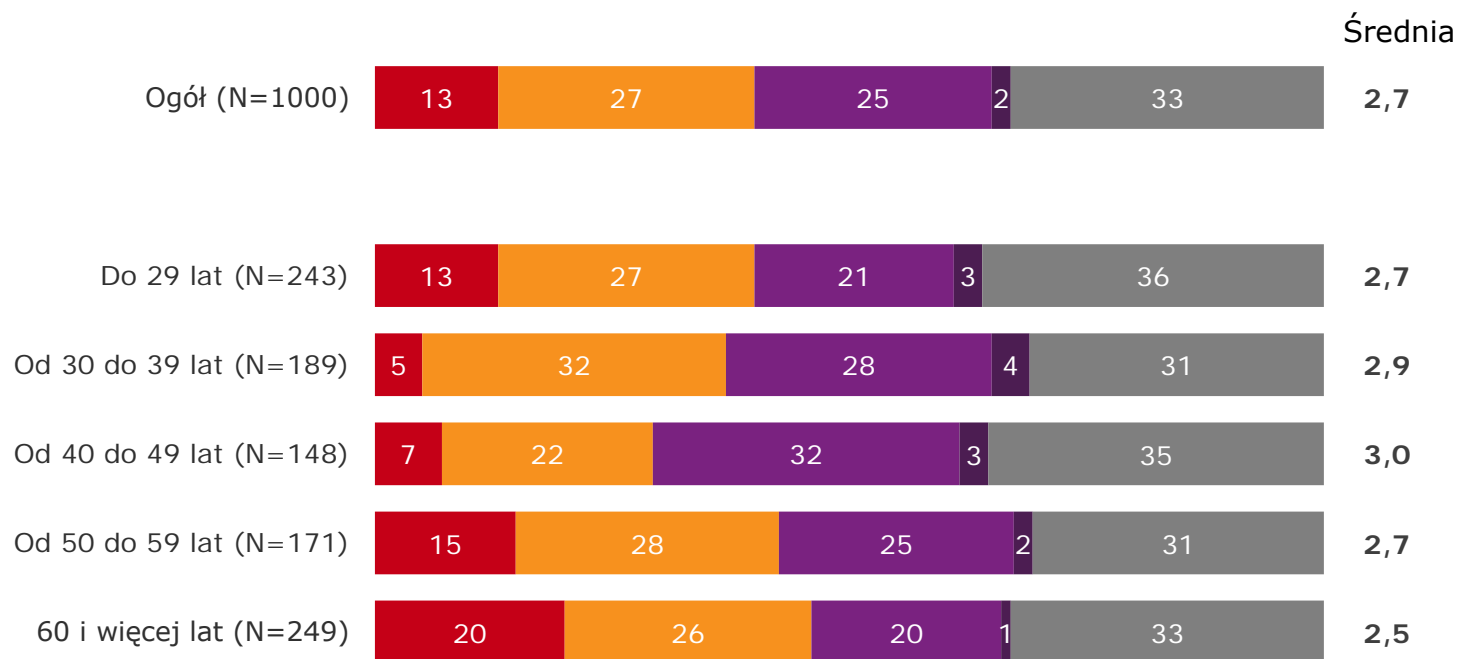
Postawy Polaków wobec oszczędzania

Postawy Polaków wobec oszczędzania

- Polacy w większości nie czują się dobrze poinformowani w zakresie oszczędzania długoterminowego. Najlepiej swoje kompetencje w tym zakresie oceniają 40-49latkowie, najgorzej zaś osoby w wieku 60+.
- Analizując postawy Polaków wobec oszczędzania można zaobserwować, że oszczędzanie daje Polakom poczucie bezpieczeństwa, a oszczędzanie na ważne cele jest powodem do dumy.
- Sposoby gospodarowania pieniędzmi są ściśle powiązane z oceną kompetencji rodziców badanych w tym zakresie – oszczędzający badani częściej wskazywali, że ich rodzice byli dla nich dobrym przykładem w gospodarowaniu pieniędzmi.
- Z kolei osoby nieodkładające żadnych środków najczęściej wskazują, że również swoich dzieci nie uczą oszczędzania na określone cele.
- Badani są w większości przekonani, że warto jest oszczędzać. Jednocześnie wskazują, że Polacy nie mają z czego oszczędzać, zwłaszcza regularnie, choć dodatkowe oszczędności są konieczne aby godnie żyć na emeryturze.

Najbardziej kompetentnie w zakresie sposobów oszczędzania długoterminowego czują się osoby w wieku 40-49 lat

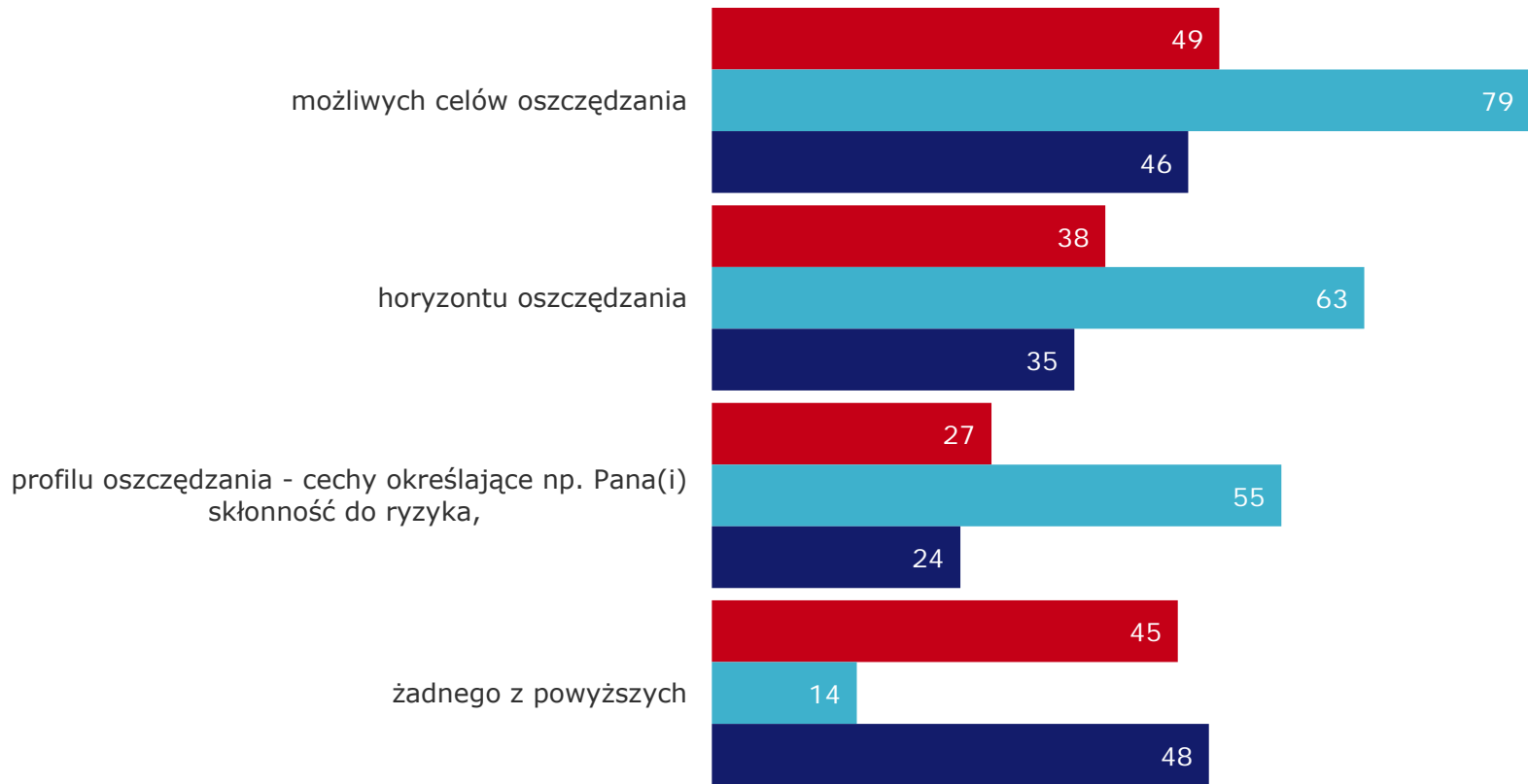

■ zdecydowanie nie ■ raczej nie ■ raczej tak ■ zdecydowanie tak ■ nie wiem/odmowa

dane w procentach

Q: Czy uważa się Pan(i) za dobrze poinformowanego(a) w kwestii możliwych sposobów oszczędzania długoterminowego?

Ponad połowa Polaków posiadających oszczędności nie jest świadoma własnej skłonności do ryzyka

■ Ogół (N=1000)

■ Posiada oszczędności (N=109)

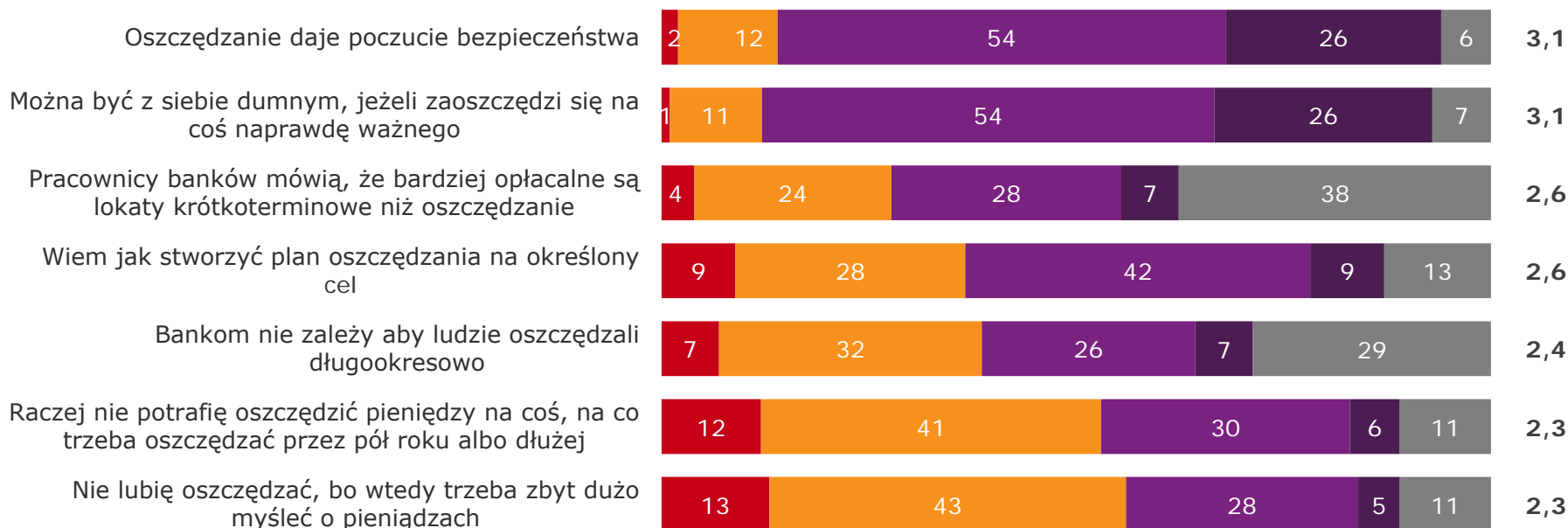
■ Nie posiada oszczędności (N=891)

Q: Proszę powiedzieć, czy zna Pan(i) swoje preferencje i cechy odnośnie:

dane w procentach

Oszczędzanie daje Polakom poczucie bezpieczeństwa i dumy

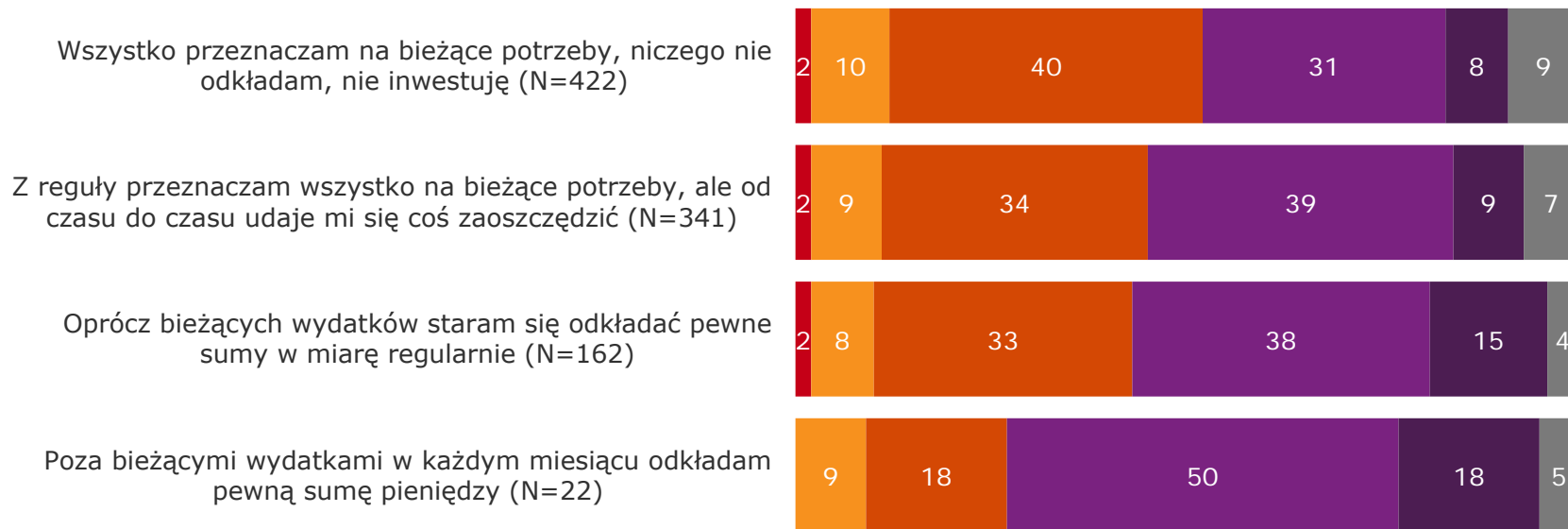
Średnia

■ Zdecydowanie nie ■ Raczej nie ■ Raczej tak ■ Zdecydowanie tak ■ Nie wiem/ Odmowa

Q: Za chwilę odczytam Panu(i) kilka zdań dotyczących oszczędzania. Interesuje nas w jakim stopniu zgadza się Pan(i) lub nie zgadza się z każdym z nich. dane w procentach

Sposoby gospodarowania pieniędzmi a ocena wzorów oszczędzania wyniesionych z domu

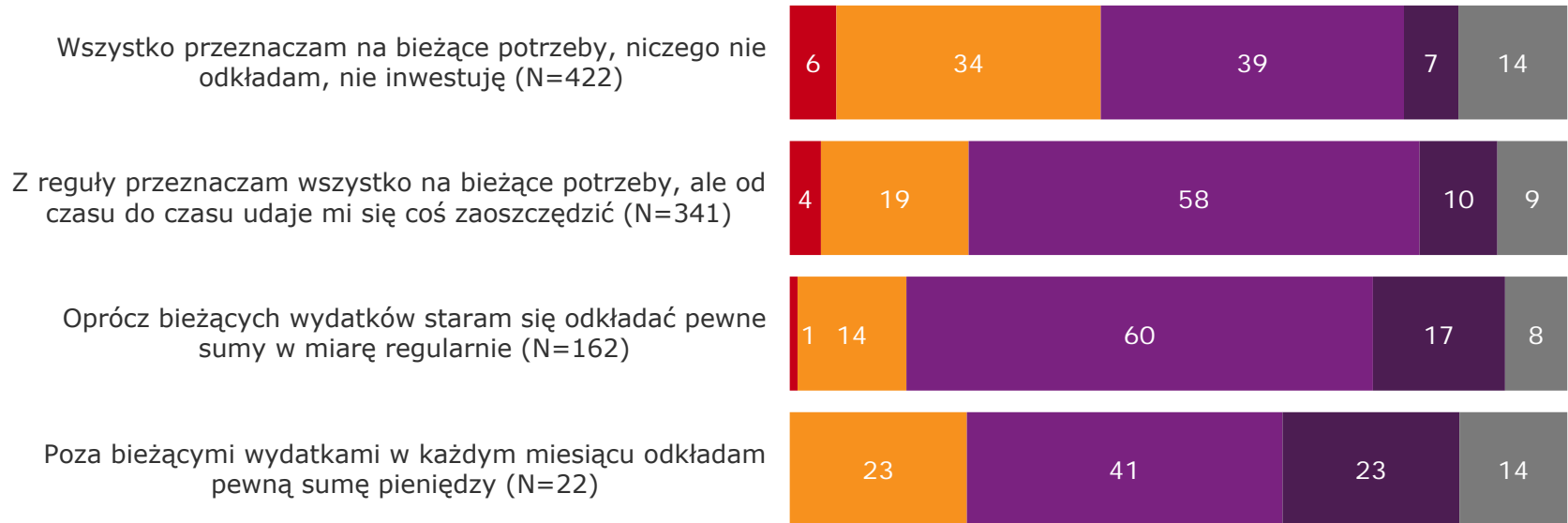

■ bardzo zła
 ■ raczej zła
 ■ przeciętna
 ■ raczej dobra
 ■ bardzo dobra
 ■ nie wiem/ odmowa

Q: Na ile Pana(i) rodzice są/byli dla Pana(i) dobrym przykładem w sprawach oszczędzania pieniędzy?

dane w procentach

Sposoby gospodarowania pieniędzmi a uczenie dzieci oszczędzania na określone cele

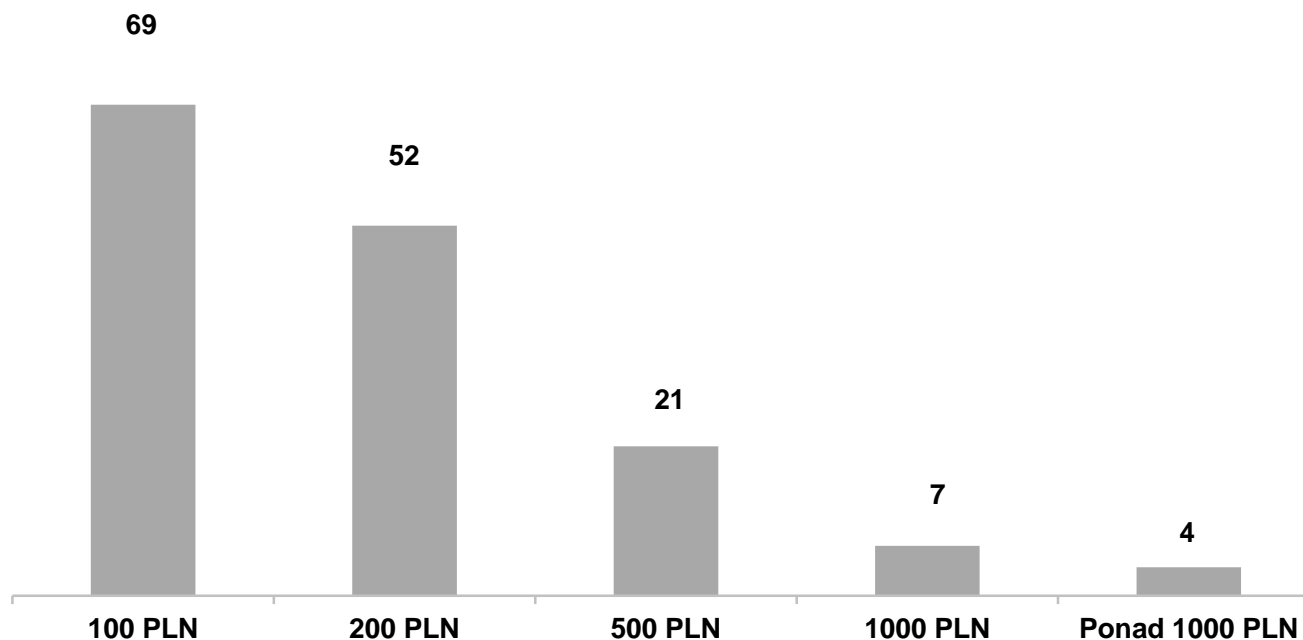

■ zdecydowanie nie ■ raczej nie ■ raczej tak ■ zdecydowanie tak ■ nie wiem/ odmowa

Q: A czy w Pana(i) rodzinie wprowadza się postawy uczące dzieci oszczędzania na określone cele?

dane w procentach

Oszczędzanie jest możliwe w sytuacji zaistnienia takiej konieczności

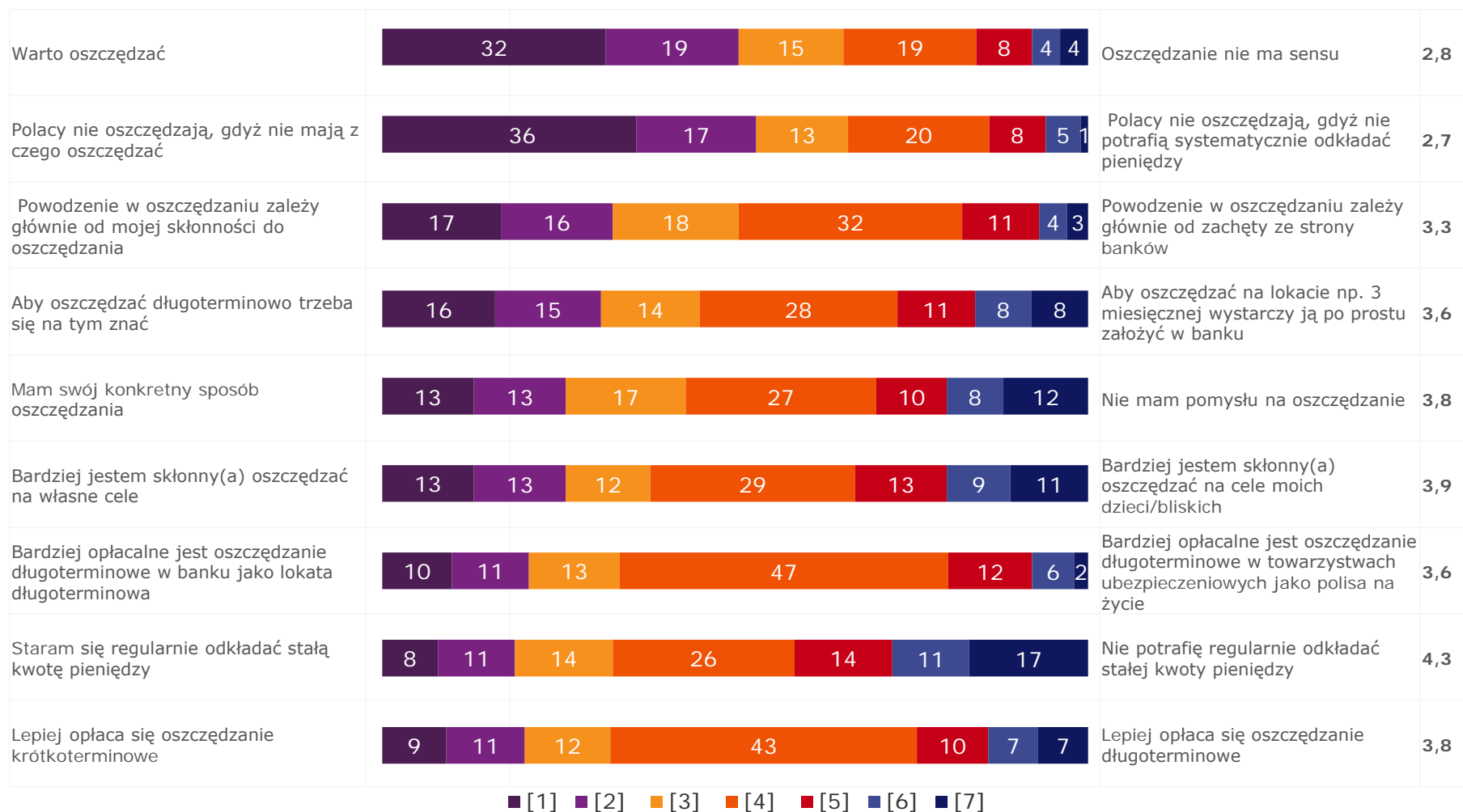

Q. Kwota jaką maksymalnie gospodarstwo domowe byłoby w stanie miesięcznie odłożyć, gdyby pojawiła się taka konieczność.

Odsetek badanych, którzy mogą odłożyć wymienioną kwotę

Źródło: Audyt Bankowości Detalicznej 2014 TNS Polska.

Opinie Polaków na temat oszczędzania 1/2

Q: Za chwilę odczytam Panu(i) kilka zdań dotyczących oszczędzania. Proszę na skali 1-7 powiedzieć z którym ze stwierdzeń zgadza się Pan(i) bardziej.

dane w procentach

Opinie Polaków na temat oszczędzania 2/2

Mam wystarczająco dużą wiedzę, żeby samodzielnie podejmować decyzję jak oszczędzać długoterminowo		Potrzebuję pomocy fachowca aby podejmować decyzję jak oszczędzać długoterminowo	4,1
Jeśli bym chciał(a) jestem w stanie ograniczyć moje wydatki i oszczędzać więcej		Nie mogę już ograniczyć swoich wydatków aby oszczędzić więcej	4,5
Stworzenie pisemnego planu oszczędzania ułatwia oszczędzanie długoterminowe		Stworzenie pisemnego planu oszczędzania nie ułatwia oszczędzania długoterminowego	4,1
Moje dochody dają mi możliwość odkładania co miesiąc		Moje dochody nie dają mi możliwości odkładania co miesiąc	4,8
Ludzie w moim wieku nie muszą jeszcze/już oszczędzać		Należy oszczędzać niezależnie ile ma się lat	4,6
Łatwiej jest oszczędzać		Łatwiej jest zaciągnąć kredyt	4,5
Staram się poszukiwać informacji na temat produktów oszczędzania długoterminowego		Nie interesuję się produktami oszczędzania długoterminowego	4,8
Składki które płacę w ZUS wystarczą do otrzymania godnej emerytury w przyszłości		Muszę dodatkowo oszczędzać aby zgromadzić środki do godnego życia na emeryturze	4,5
Niezależnie od bieżących potrzeb zawsze staram się oszczędzać długoterminowo, np. na emeryturę		Najważniejsze jest bieżące zarządzanie pieniędzmi i oszczędzanie na tzw. czarną godzinę	4,6

■ [1] ■ [2] ■ [3] ■ [4] ■ [5] ■ [6] ■ [7]

Q: Za chwilę odczytam Panu(i) kilka zdań dotyczących oszczędzania. Proszę na skali 1-7 powiedzieć, z którym ze stwierdzeń zgadza się Pan(i) bardziej.

dane w procentach

8

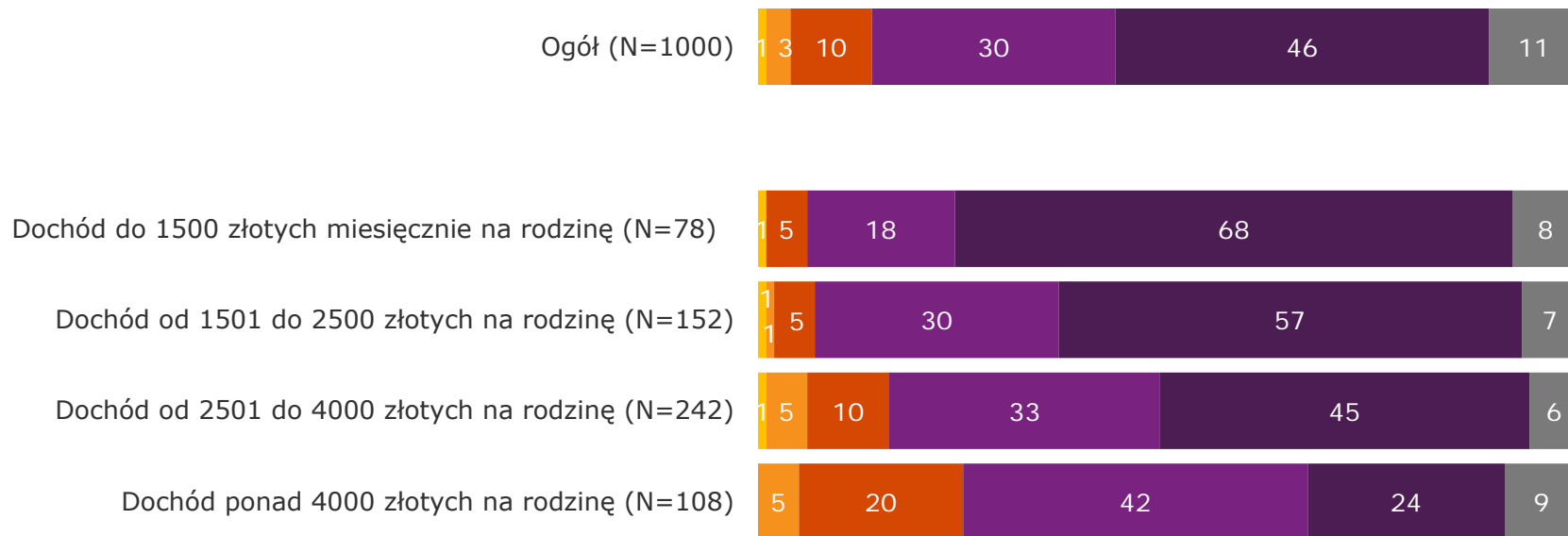
Oszczędzanie krótko- i długoterminowe

Oszczędzanie krótko- i długoterminowe

- Niemal połowa Polaków (46%) nie odkłada pieniędzy na cele krótkoterminowe, a aż 60% badanych nie odkłada na cele długoterminowe
- Do oszczędzania w dłuższej perspektywie czasowej badani najczęściej korzystają z kont osobistych (18%), polis ubezpieczeniowych (9%), składek ZUS (8%) i długoterminowych lokat (7%).
- Deklarowanymi czynnikami decydującymi o wyborze sposobu oszczędzania są: opłacalność rozwiązań, brak podatku od zysków kapitałowych oraz możliwość wycofywania wpłaconych środków w dowolnym momencie.
- W przypadku rodzin o dochodzie do 1500 PLN/miesiąc jedynie co czwarta z nich jest w stanie odłożyć cokolwiek na cele krótkoterminowe, na długoterminowe – zaledwie co dziesiąta.
- W przypadku lepiej uposażonych rodzin – o dochodzie ponad 4000 PLN/miesiąc – na cele krótkoterminowe oszczędza 67% z nich, a na długoterminowe – 47%.

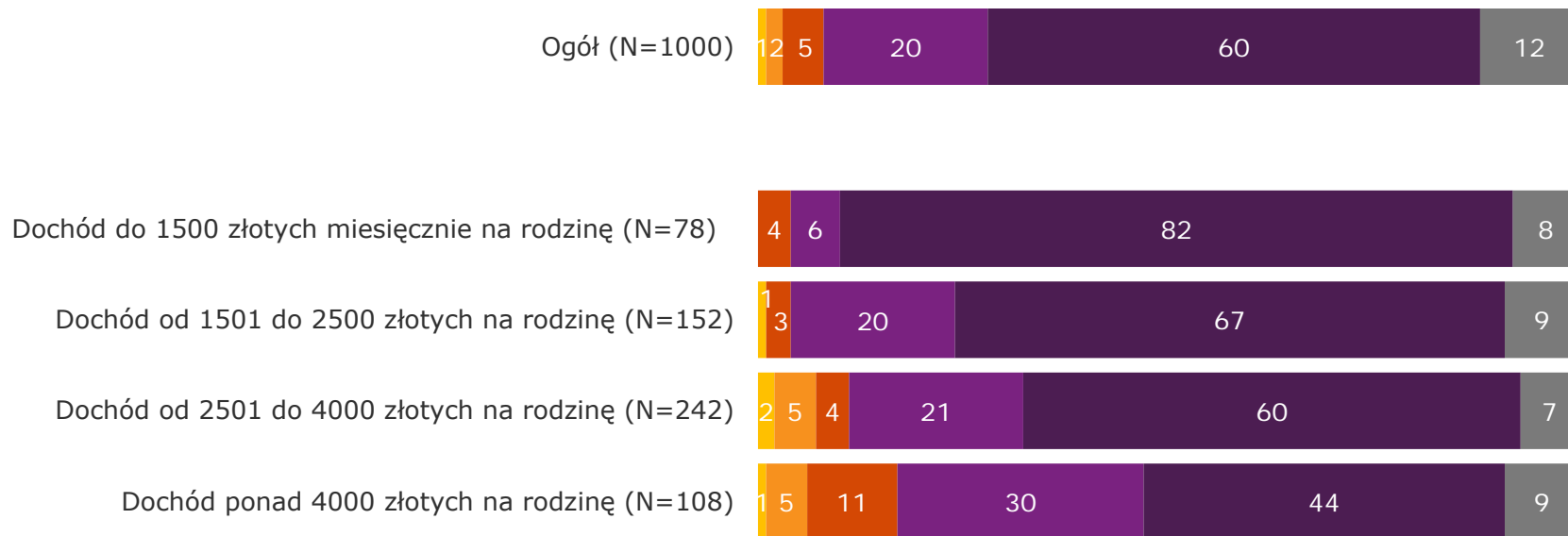
Procent miesięcznych dochodów odkładany na cele krótkoterminowe

■ 31% i więcej
 ■ 21-30%
 ■ 11-20%
 ■ do 10 % włącznie
 ■ Nic (0%)
 ■ nie wiem

Q: Jaki procent miesięcznych dochodów gospodarstwa domowego udaje się Panu(i) odkładać krótkoterminowo na sfinansowanie bieżących potrzeb w najbliższych miesiącach?
dane w procentach

Procent miesięcznych dochodów odkładany na cele długoterminowe

■ 31% i więcej
 ■ 21-30%
 ■ 11-20%
 ■ do 10 % włącznie
 ■ Nic (0%)
 ■ nie wiem

dane w procentach

Q: Jaki procent miesięcznych dochodów gospodarstwa domowego udaje się Panu(i) odkładać długoterminowo na czas emerytury?

Korzystanie z poszczególnych form oszczędzania długoterminowego

Q: Czy obecnie wykorzystuje Pan(i) takie sposoby długoterminowego, tj. z horyzontem ponad 1 roku oszczędzania pieniędzy np. na emeryturę jak: dane w procentach

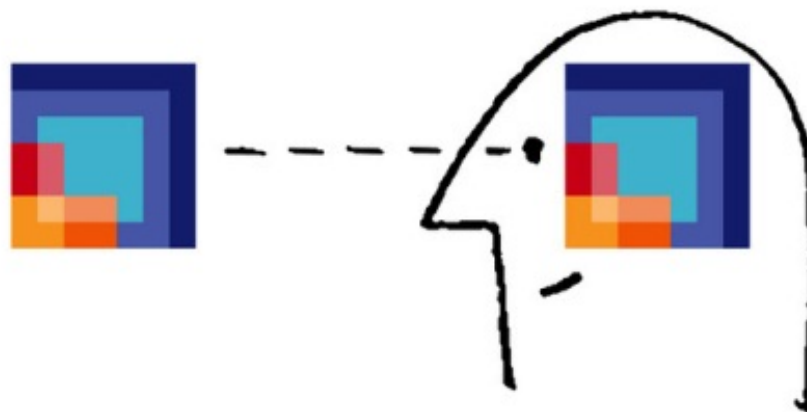
Czynniki brane pod uwagę przy wyborze sposobu oszczędzania długoterminowego

Q: Proszę wskazać maksymalnie 3 elementy które byłyby najważniejsze przy wyborze określonego sposobu oszczędzania długoterminowego:

dane w procentach

Dziękujemy

TNS Polska | ul. Wspólna 56 00-687 Warszawa | t +48 22 598 98 98 | f +48 22 598 99 99 | www.tnsglobal.com